

Registered No. M. 1118.

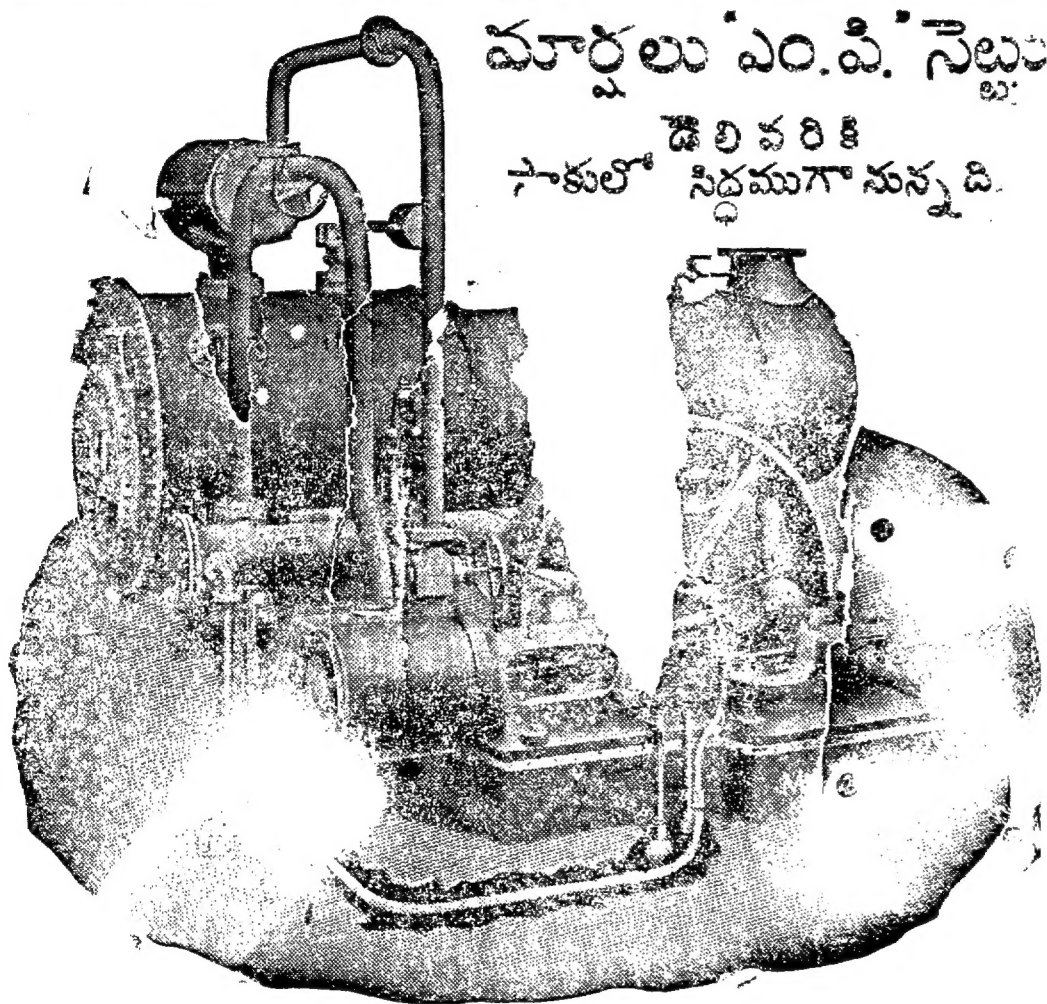
Post Box No. 212.

TelePhone No. 544.

# ఆంధ్రమిత్ర

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } ఐదవ పట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 15 తేది మంగళవారం } No. 186.  
సంపుటము. ౮ } చుక్కతి నా మ స ం వ త్స ర శా క్తి క మా స శు ధ్ధ పా ర్థ మి గు. } సంచిక. ౧౮౬



మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు  
డేలివరీకి  
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వైపింగు మొదలగువా ల్లో వయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు రేయిల్-వివరము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను.

మార్వలు సన్యు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బోర్డు ఆఫ్: డైరెక్టర్లు, రిజిస్ట్రార్లు. నెం. 9, సెకండు ట్రైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంత మాత్రమున నయమగును. సులభ మెల 0-10-0 అణాలు



మోహినితైలము

సీసా 1-3 0-12-0

తామర తైలము

డబ్బి 1-3 0-6-0

వండ్ల పొడి

డబ్బి 1-3 0-2-0

అమృతాంజనం డిప్, బొంబాయి - మదరాసు.

మొత్తము గ మి నిం పు

యోగ్యతావ్రతులు 29-2

(8) కాకిలోనుండు, దుర్గా మెడికల్ హాలువారి బహు మాత్రనివారికి నాకు అత్యుత్పత్తిమైన గుణము నిచ్చింది. ఎప్పు ం నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై = 8కి నెలనా వా క్యురేషన్ తా గ్రామ్యకనుయిన వందనములు చేయుచున్నాను.

అంబాయి } కె. జాన్ సన్,  
28-8-20 } రిటైర్డ్ పింఛను డెఫుటీ కలెక్టరు

ఇదే మంచినమయము



సీమకమలాల పుష్పరాగముల కెంపుల బం గారునగలున్న వెల సరసముగాను కని శుద్ధ ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం శైలి అందు సన్ను, 8078 217, వైశాలిబాద - మదరాసు.

ఆరోగ్యములకు గాన

మీరు-

తక్షణ మే 11 అగ్నిత్రణములు

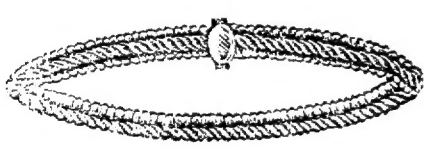
ప్రాసిన రసాలు ఖర్యలు కూడను అశేష 12 పాముకాటు సీటు 13 తేలుకాటు ఒక త్రుతి "కామశా" 14 ఉదయసంహారము అ గుణాలులో మంచునటుల త్వరకడుడు!

వైద్యశాస్త్రి శైలివీధి, మద్రాసు. రంకనిగూ యావధ

**చృవన ప్రాశ్న లేహ్యము**  
చరక సంహిత - రసాయన ప్రకరణము  
చృవన ప్రాశ్న లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాన,  
శ్వాసరోగములలో మహామధము. స్వరభంగమును  
బోగొట్టును. శ్వాసరోగములలో ఉండే రోగములను  
బోగొట్టి వాటికి బలము కలిగించును. మృత్యురొగమును బో  
గొట్టి బలము కలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ  
మీదను, మోచేతులమీదను పుట్టినవచ్చులు, పొట్టులు)  
బోగొట్టును. (చుంకళ)  
చృవన ప్రాశ్న లేహ్యము మూత్రములనుండే రో  
గములను బోగొట్టి, మూత్రమును శుభ్రపరచును.  
చృవన ప్రాశ్న లేహ్యము శుక్రములనుండే రోగ  
మును బోగొట్టి భాతువృద్ధిని కలిగించును.  
చృవన ప్రాశ్న లేహ్యము క్షీణించినవారలకు పుష్టి  
నిచ్చును. గాయముచేత కృణించినవారలకు బలము కలి  
గించును. కృష్ణలయొక్క ముసలితనమును బోగొట్టి నవ  
యావనము నిచ్చును. బాలరకు కఠినము పుష్టిని కలి  
గించును.  
చృవన ప్రాశ్న లేహ్యము - రసాయనము.  
వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.  
10 తులముల వెల రూ. 1.  
40 తులముల వెల రూ. 3.  
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. యం.  
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్  
19 హాన్స్ రోడ్డు మాంటూరోడ్డు మదరాసు.  
శ్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

**వనోపది నర్సిరెల్లా**  
రక్తహీనతకు రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను బోగొట్టు  
ఉండదు. శీతలైక గాంచినది. ధర 1-10-0  
ఇండియా సినిమా కంపెనీ ఎచ్చటికైనా తపాలాఖర్చు  
పుడిచుగా పంపబడును. (2978)  
పిలావము సి. డి. పాండ్  
నెం 144 ఫనవనాడీ బొంబాయి.

**బంగారు గట్టిగొలుసు**



నవరసబంగారుతో నిండానాణ్యముగా తయారుచేసిన  
చేతి గట్టిగొలుసులు జత 1-కి తూనిక మూడు సవగాలు మొద  
లు 10 సవగాల వరకు కూడ యుండును. కూలి జత 1-కి  
రూ. 12-0-0. ఇదేసమానా యితే తూకములలో బోలు గొలు  
సులు కావలసినా తయారుచేసెదము. కూలి జత 1-కి 12-0-0

**ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్కు,**  
పోస్టబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

**మిక్సిలి ప్రప్రదేశము** యిండియా శీతమునకు మెదడునకు చూడ గలగుట  
కు ఉపయోగము పడవలయును. బాతకొట్టి, హిస్ట్యుమెంట్, తల బింద్రుకలూ, పరిశుభ  
మైన వినియోగముచేయవలయును (పతి స్త్రీ మును పుట్టివు పుడుతును ముఖ్యముగా)  
**కామినియా ఆయి (రిజిస్టర్డ్)**  
తల బింద్రుకలకు మూతన పొందెద్యమును కలిగించి బానిసి కాదుగా పెంచుటకు  
తగిన శక్తితో తలమూసెద్యును కలవు. యుండును బోగొట్టును. శీతోబలములకు పట్టు  
కుంటి మెత్తినను నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మెంప  
గుంబలప కండ్లకు కలుగు మూలిగ్యమును బోగొట్టి మూతన కాంతిని కలిగించును.  
కామినియా ఆయి తలమూసె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషు  
లకును పెట్టుచుండి మహాపకారము మొనరించినది.  
నేడు నీని నుపయోగించుచుండును.  
తల బింద్రుక 1-0-0 ని. పి. చార్జ్ 0-6-0 ఆణా.  
మాడులు 2-10-0 ని. పి. చార్జ్ 0-12-0 ఆణా.  
ని. పి. మజియార్తర కమావను రూ. 0-2-0 ప్రత్యేకము.  
ఆంగ్ల యిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.  
16 W 100. 185 శామ్మునీడు, బొంబాయి.

**ముఖ్య గవనింపు.**  
1920 వ సం. 00 ఆగస్టునెల మొదటి  
తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది.  
**The Zandu Pharmace-  
utical Works Ltd.,**  
Elphinstone Road,  
BOMBAY.  
ఇన్నటికాలము ననుకరించి మిక్సిలి నచ్చు  
కముగాను, తక్కువ గుణము నిచ్చువల్లును  
అయుర్వేద మేధధములను తయారు చేయు  
చున్నాము.  
హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయు  
ర్వేద వస్తు పదార్థము అన్నిటిలో బంగారు  
కలికములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు.  
వై కినిక విలాసమునకు బాగిసివచో  
ధరలవల్ల కంటబడును.  
**జాండ్నా వర్తస్యా ధర 5**  
వరుగ్గా  
అయుర్వేద యావధముల శీతమునది  
(888) బొంబాయి నెం 12.  
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్ ప్రైడింగు కంపెనీ,  
సోల్ ఏజెంట్లు, కాకినాడ.

ప్రతిఆంధ్రుడును చదువదగిన గ్రంథములు  
(1) ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్య చరిత్రము:— (ప్రపంచములో  
పాతకభాగమును ఆంగ్లేయు లెట్లు సంపాదించి  
తెలుపు గ్రంథము రూ. 1-4-0. (8207)  
(2) అర్థశాస్త్రము:— మన దేశమున దర్శిత బాధ అధికముగ  
నందుటకు కారణముల తెలుపుచు విశ్వవృత్తి  
యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూ. 1-4-0  
ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు  
ఖర్చు లుండవు. నలయువారు గ్రంథకర్త యగు  
మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ.  
చర్చిలోపన్యాసకులు, మహారాజానారి కాలేజీ, విజయనగరం  
అని వ్రాయవలెను.

**తెనుగు**  
**సివిల్ ప్రాక్టికల్ కోడ్ రూ 5**  
**క్రిమినల్ ప్రాక్టికల్ కోడ్ 6**  
Chitale's Indian Digest 4 Vol. Rs. 35  
Rustomji's Law of Limitation  
New (third - 1921) Ed.  
Pre. publication Price Rs. 22-8-0  
**విక్టోరియా డిపో,**  
మైలాపూరు, మద్రాసు.

**మధుపాన నిషేధము**  
అమెరికావారి ప్రయత్నములు - భారత దేశము  
గ్రహింపవలసిన విషయములు  
సయంతిహిసా సంగుగారు హిందూసాని రివ్యూప్రక  
టికలు వ్రాయుచున్నారు.  
ఈమధ్య అమెరికాదేశమునుండి ఇతరదేశములకు బంప  
బడుచున్న వార్తలనుబట్టి ప్రస్తుత మాదేశమున ప్రజలు త్రాగుటకు  
మరల ప్రారంభించిరని పలువు రనుకొనుచున్నారు ఇందులో ఏ  
మాత్రము నిజము లేదు. ఇదియంతయు మధుపాన ప్రోత్సాహమునకు  
బోధకు కొంతమంది చేయుచున్న ప్రయత్నములు కాని మరే  
మియులేదు. ఈవార్తలను పక్షము మోసపడకుండున గాక.  
ఈవిషయమున తాత్కాలికముగ అన్వేషణలు మోస  
ములు జరుగుచుండుట ప్రకృతిస్వభావమనియే చెప్పవచ్చును.  
భాగ్యవంతులగు ధనికులు కొంత లక్షలకొలది సారాయపు ఏ  
పాములనుకొని తమ తమ ఇండ్లలో అతివ ప్రముగా దాచుకొని  
ఆప్పుడప్పుడు, తమ తమ మిత్రులను ఆహ్వానించుచు, వారికి కావ  
లసినంత సారాయమును ఇచ్చుచున్నారు. ఇదివైతము ఎంతకాల  
ము కొన గలదు. త్రాగుబోతుల స్వభావము అతిసులముగ మారి  
పోవుట కష్టతరము. తాముదాచుకొనిన పీపాములలోని సారాయ  
మెపోయినయెడల వారుక్రొత్తమార్గములను వైతము నవలించిన  
వచ్చును. ద్రావకముల కొరకును వార్షి పుకొరకును ఇతరవిధ  
ములగు తైలములకొరకును వాడుకొనుటకుగాను ఒకవిధముగు  
సారాయము వాడబడుచున్నది. వానిని మైతము ఉత్రాగుబో  
తులు దొంగతనముగా త్రాగుటకు మొదలుపెట్టినవచ్చును. ఇది  
యే సాధ్యముకాకపోయిన యెడల కృత్రిమ సారాయమును  
ఎంతవెలకైను సరేచేయించి సంతృప్తులు కావచ్చును. ఈత్రాగు  
బోతులకు తగినట్లే దొంగతనముగా కృత్రిమ సారాయమును  
చేయ వ్యాపారములను గలరు. పాపము వీరేమిచేయగలరు? ఇది  
సంత మంచిచేకగాండ్లు ఉన్న గదా వీరివ్యాపారము సాగునది?  
మధుపాన నిషేధమునకుగాను అమెరికాదేశమునకుటలు  
లక్షలకొలది సంఘములు స్థాపించబడియున్నవి. వీరు పట్టుపట్టి  
పనిచేసినందువలననే అమెరికాదేశమును మధుపాన నిషేధమున  
ఇంత ఉన్నతదశకు వచ్చినదని చెప్పటలో తప్పేమియు లేదు.  
ఇంతవరకును తాముఎంతయో పనిచేసితిమని తృప్తిపడి యిప్పుడు  
వాచేమాత్రము పూర్వపుండినవారుగాను. భాగ్యవంతులు. వ్యా  
పారస్తులు చేయుచుండు మోసకృత్యముల నాపుటకు వీరుచేయు  
చున్న ప్రయత్నములు వర్ణింప శీలకము. వీరి ప్రోత్సాహమువల  
న అమెరికా స్థానిక, సంయుక్త ప్రభుత్వ  
ములవారు ఈమోసకృత్యములను నాపుటచేయుటకు సతతము  
ఎన్నియోచనములను చేయుచున్నారు. సాధారణపురజలు  
సారాయమును ప్రస్తుతము ముట్టుచుండుటయేలేదు. దాని  
శ్రేష్ఠము వినినంతనే, వారిదేహములు ఇప్పు డేవిధముగ కంపమె  
త్తుచుండునో ఇచ్చటవర్ణించుట అనవసరము.  
ఇప్పుడు మధుపాన నిషేధమువలన అమెరికాలో ఇంతవరకు  
గలదొంగతనములు, మోసకృత్యములు మొదలగు కృత్యములన్నియు  
నేవిధముగ నామావశ్యమగుచుండుట చూచినవారికి అశ్చర్య  
ముగ కనబడగలదు. ఇంతవరకు అమెరికాలో అట్టిచి త్రాగుటకు  
వినియోగించుదనమును ఇప్పుడే పోపు ప్రజలు ధనాగారా  
ములలోనూడెట్లుకొనుచు సంహారముగ కాలము గడపుచు  
న్నారు. ఆలవిట్టిలన్ని వేరగొండు త్రాగుబోతులు, వారికన్యమఖ  
ముల నరయుటకు ఎంతయో ప్రయత్నించుచున్నారు.  
నేరమునకుటలు  
మెసాబుటిన్ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వమువారు ఆరాత్తము  
లో 1914 నెం. నుండి 1920 నెం. వరకు త్రాగుబోతులననువరకు  
గాను పట్టుకొని నిర్బంధించిన శిక్షకులసంఖ్య ఎంతవరకు? గు  
రున్నదో నూచించుచు ఈ మధ్య ప్రకటించిన నివేదికల నొక  
సారిచూడము.  
1914 నెం.న మనవాల్డలో 54, 658 గురును స్త్రీ  
లలో 4797 గురును, 1915 నెం. లో మనవాల్డలో 53465 గు  
రును స్త్రీలలో 4920 గురును, 1916 నెం. లో మనవాల్డలో  
59, 216 గురును స్త్రీలలో 5334 గురును, 1917 నెం. లో  
మనవాల్డలో 67241 గురును, స్త్రీలలో 55566 గురును, 1918 నెం  
లో మనవాల్డలో 52124 గురును, స్త్రీలలో 3877 గురును,  
1919 నెం.లో మనవాల్డలో 39,847 గురును, స్త్రీలలో 3009  
గురును 1920 నెం.లో మనవాల్డలో 18675 గురును, స్త్రీలలో  
1222 గురును త్రాగుబోతులననువరకుగాను నిర్బంధించబడిరి.  
త్రాగుబోతుల ననువరకు గాక, ఇతర నేరములకుగాను,  
1914 నెం. న మనవాల్డలో 24572 గురును, స్త్రీలలో 2664



గురున, 1915 సం. మంగళవారము 26128 గురున, శ్రీలంకా  
 2767 గురున, 1916 సం. మంగళవారము 24910 గురున, శ్రీ  
 లంకా 3839 గురున, 1917 సం. మంగళవారము 27816 గురున  
 శ్రీలంకా 3653 గురున, 1918 సం. మంగళవారము 29585  
 గురున, శ్రీలంకా 4081 గురున, 1918 సం. మంగళవారము  
 28281 గురున, శ్రీలంకా 3189 గురున, 1920 సం. లో  
 మంగళవారము 29490 గురున, శ్రీలంకా 2476 గురున నిష్పం  
 దింపబడిరి.

నానావిధములగు నేరములకు గాను, మెసమటిన్ రాష్ట్రము  
 నందలి కారాగృహము లన్నిటిలోను, 1914 సం. 6878 గురు.  
 1915 సం. 6663 గురున, 1916 సం. 5657 గురున 1919  
 సం. 5239 గురున, 1918 సం. 3701 గురున, 1916 సం. 2895  
 గురున, 1920 సం. 2352 గురున, 1921 సం. మే నెల  
 వరకు 2990 మందియు ఖైదీలుగా నుండిరి.

పశ్చిమ ప్రాంతములకు తూర్పు ప్రాంతములలో త్రాగు  
 బోతుల నము ఎక్కువ. మెసమటిన్ రాష్ట్రము తూర్పు దేశమున గలదు. ఇతర రాష్ట్రమునకున్న  
 త్రాగుబోతులకన్న ఈ రాష్ట్రము కడుండు ప్రభావితమై నది. అట్టి యీ రాష్ట్రముననే గత 7 సం. ల నుండి మనుషాన  
 నిషేధములన నేరములు ఇంత తగ్గిన ఇతర రాష్ట్రములనంగలి  
 చెప్ప నవసరముగా? నేరములు తక్కువలదిగ తగ్గుచున్నం  
 దున, వ్యాయస్థానములలో అధికారుల పని యంతయు తగ్గ  
 పోవుచున్నది. అందువలన ఎన్నియో వ్యాయస్థానములు పిసి  
 వేయబడినవి. రక్షక సిబ్బందిని తగ్గి నొని లు పు  
 దల చేయబడినవి. కారాగృహముల ల సేకములు పాత  
 కాలలకు ఇతరధార్మిక సంఘములకున నాడబడుచున్నవి. ఈ  
 విషయమున కొన్ని నివర్తనములు చూపెడు. బర్మింగ్హామనందలి  
 కారాగృహము 12 నెలలవరకు కాళీగా వదలిపెట్టబడి తరువా  
 త అచ్చటి పాతకాల వారికపయోగమున కీయబడినది. బోస్టను  
 లో నానావిధములగు సారాయములను చేయుటకుగాను ఒట్టి  
 బడి, గొప్పభవన మొకటి ప్రస్తుతము శ్రీలకు వసతిభవనము  
 గా మార్చబడినది. మెర్సర్ కు పుంటిలో గొప్ప  
 సారాయపురుకాణము ప్రస్తుతము తీయగోగుల చికిత్సలయ  
 మునకు వాడబడుచున్నది. ఇంకను ఇట్టి పెన్నియో భవనములు  
 నానావిధములగు సంఘములవారిచే ప్రస్తుతము ఉపయోగింప  
 బడుచున్నవి.

మనుషాన నిషేధముతో న్యభిచారము దేశమంతటను  
 నామానశ్చి మగుచున్నది. న్యాయాధిపత్యమునగాని, రాకు  
 లలో ప్రతినిధులలోను పచారుచేయుచుండుము. ఎచ్చటగాని  
 మనిషి పురుగు మనకంటబడుట ఎంతయో కష్టమై తరము  
 ఇంతకుముందు త్రాగుబోతుల నము నకు గాను శ్రీలం  
 నెందరినో పట్టుకొని నానాస్థానములకు దెచ్చుచుండుట  
 చాడుక. ఇప్పుడు వారిసంఖ్య ఎంతయో తగ్గినది. ఇంతకు  
 ముందు బాలికలు పగలంతయు, ఉపాటలుచేసి గాకులలో  
 తిప్పుత్రాగి, బజారులలో విచ్చలవిడిగా సంచించుటగలదు. అ  
 ట్టివారిని మనమిప్పుడు ఇచ్చటను చూడగలమున, ఈ నిషేధో  
 ద్యయము ఆదేశమున ఎంతవరకు పనిచేసినది గ్రహింపవచ్చును.  
 పురుషులలో అనేకులు ఇంతకుముందు గాకులలో సారాయ  
 అంగళ్లలో కూర్చొని ఎంతయో అల్లరి చేయుచుం  
 దు వారు, అట్టి వారి పురుషు, సారాయం  
 కాల మైనంటినే తమతమ గృహములకు వెళ్లి ఆలవిడ్డలలో  
 సుఖముగా కాలమును గడపుచుచున్నారు. ఇప్పుడు వారు వి  
 త్రాంతికాలములలో వెంటిసావగ్రులను బాగుచేసికొనుట, తోట  
 పనులు చూచుకొనుట, తమ ఇండ్లను బాగుగ అలంకరించు  
 కొనుటతో గడపుచుచున్నారు. ఇంటిలోనే ఎల్లప్పుడును  
 గూర్చుండినందున, విసుగుగతిగన యెవల, వారు ఇతరవోట్లకు  
 తమతమ కుటుంబములతో వెళ్లుచు సంతోష పరుషులయ  
 చున్నారు. ఇంతవరకును కల్లు అంగళ్లకు పోవు, వీరి డబ్బు ఇ  
 ప్పడు దనాగా రములకు పోవుచు, ఎంతయో  
 వడ్డి వచ్చుచున్నది. ఈ అయివారు నెలలలోనే, ఈవిధముగ  
 కూడబెట్టుకొనిన వైకముతో కొందరు మోటారుకార్లను నై  
 తము కొనుటకు శక్తి కలిగినవారి వ్రాసి, ఉద్యయము వివిధము  
 గా తేజమున వ్యాపించుచున్నది, చెప్పనక్కరలేదు. ఇంతవరకును  
 ఇండ్లలో గల కుటుంబకలహము లన్నియు నిపుడు మటుమాయ  
 మగుచున్నవి. ఇంతవరకును ఎన్నియో రోగములచే పీడింపబడు  
 వారివెప్పుడు ఆరోగ్యవంతులుగ నున్నారు. కుగ్రవాడ్ల పోష  
 ణముపట్ల తలదగ్గరాదులు ఇప్పుడు ఎక్కువ శ్రద్ధ వహించు  
 చున్నారు.

చికాగోమునిసిపలు కోర్టునందలి కేసులు దాఖలుచేసి  
 కొను అధికారి, తనవివేదికలో, నిషేధము ప్రారంభింపబడినమా

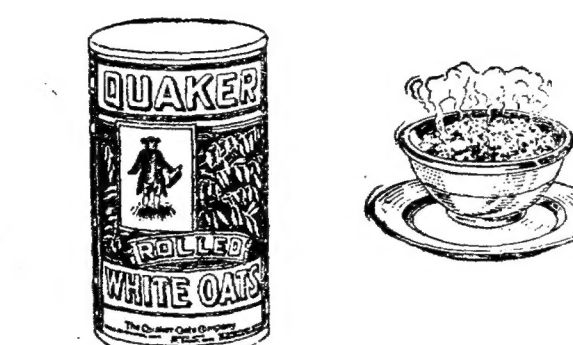
దునెల్లలో 400 కేసులు గడ్డుపడుచుండె ననియు, వీనిలో ననే  
 కములు ఆలవిడ్డలను పోషించక విచ్చలవిడిగా తిరుగుచుండు  
 త్రాగుబోతులకు సంబంధించిన వనియు, నూచించుచున్నారు.  
 కుగ్రవాడ్ల యోగక్షేమమునకుగాను స్థాపింపబడిన  
 సంఘమువారికి, 1918 సం. న త్రాగుబోతులకు తగ్గింపులు,  
 తమ కుటుంబములకు పోషించుట లేదని 116 మహిళలు  
 వచ్చెను. 1919 సం. వేసంగికాలమున ఈ సంఖ్య 21 కి తగ్గినది.  
 వాషింగ్టనునగరమున 1918 సం. న త్రాగుబోతులకు భర్తలు  
 తమ కుటుంబములను పోషించ లేదని శిక్షించ వారసంఖ్య 96.  
 1919 సం. న ఆసంఖ్య 25 కిని 1920 న 18 కిని తగ్గిపోయినది.

**భూతభివ్యద్వర్తమానములు**

ఒక సంవత్సరమునకు వితరముగా భారతము	రు. 2-8-0
వ్రాయుటకు	
సామదాయకముగ తీవరమంతయు వితరము	
గా ముఖ్యాంశములతో వ్రాయుటకు	8-8-0
సంతానకళిత, ఆయుర్దాయఖయిదు ధన	
యుణివయములు వితరము ఒక భాగ	
ము వ్రాయుటకు	2-2-0
5 సంవత్సరములు భారతము ద్వాదశభావము	
లలోను జ్యోతిర్విభోదిన యను గ్రంథ	5-4-0
ముచితము	0-8-0
విశిష్టగ్రంథము	
(పోస్తకర్పణ యందుతో కలసియున్నది.)	
(3123) వి. వి ఆర్. శర్మ, కాకినాడ.	

అమృతసరు దర్బారుసాహెబు  
 దీని పరిపాలనము చిరకాలమునుండి ప్రభుత్వమునై నున్నది.  
 దానిని క్రమభంగిని వదలుకొనుటకు వారు దావాను తెప్పించు  
 చున్నారు. ఇదివరకు మేనేజరుగానున్న దర్బారు నుండరసింగు  
 గారు సరిగా వ్యవహరింపనందున కెప్టను రిసల్తారు మేజరు గుర్గా  
 రు బహదరు బహదరు సింగుగారిని దావా ఫలితము నేలునకు  
 నియమించిరి. తాళము. లాల్ నెహ్రువునుగనునవంబగు 15 వ శేషి  
 గురువాకు కర్తంతి యుత్సవము వారికు సరిగా జరిపించు నని  
 పంజాబు దొంగిలమువారు ప్రకటించిరి.

**అమృతము**  
 5000 రూ.] [తక్కువలేదు  
**డబ్బిల్ డిమీప్రింటింగ్ మిషను**  
 చక్కగా పనిచేయుచున్నది.  
**ఆంధ్రపత్రికాఫీసు,**  
 చెన్నపురి.



**ఉష్ణదేశములకు**  
**తగిన**  
**ఆహారము**

ఒట్లు ఆహారమునందు ఉష్ణమును కలుగజేయునట్టి క్రొవ్వు ఎక్కువగా లేదు. (3009 సి)  
 శరీరమునకు పుష్టినిచ్చి అభివృద్ధి కేయుట కావశ్యకముగా నుండవలసిన వస్తువు ఆహారమందు  
 యందులో కలసియున్నది. బలమును కలుగజేయుటయందు దీని అమోఘమైన దని దీర్ఘ కాలమునుండియే  
 ప్రసిద్ధిచెందియున్నది.  
 పెరుగునట్టి బిడ్డలకు దీనికి సమానమైన దేదియును లేదు. ప్రపంచమునందు అంతిమ అనేక  
 లక్షల ప్రజలు క్యాకరు ట్లను ప్రాతఃకాలభోజనమునకు ఉపయోగించుచున్నారు.  
 అది గొడ్డుమాంసముకంటె రెండింతయు బలమును జలుగజేయును. అనగా ఒకపాను క్యాకరు  
 ట్లను ఒక పాను మాంసమును కలుగజేయును.  
 ఒక మాంసమువరకు క్యాకరు ట్లను ప్రతిదినము ప్రాతఃకాలభోజనమున కుపయోగించుము  
 ఎంత శీఘ్రముగా నీ దేహ మభివృద్ధియగునో చూపుము. అది తిరగపు డబ్బాలలో వచ్చుచున్నది.  
 మద్రాసు, బాంబాయి, కలకత్తా, కరాచి, రంగూన్.

**Quaker Oats**  
 MULLER & PHIPPS (India). Ltd.  
 Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

కలుగజేసింది! నిర్భయముగ నున్నది!

**శ్రీ గాంధీ మహాత్మ విరచితము**  
**ఆరోగ్య సాధనము**

సంపూర్ణాశ్రీకరణము

ఈ గ్రంథమును మనదేశ ఆరోగ్యమునకు 40 సంవత్సరముల అనుభవముతో మహాత్మాగారు రచించిరి. దీనియందు  
 చికిత్సావిషయములు గూడ విపులముగ వ్రాసి నున్నారు. దీనియందు గల విషయములు.  
 మొదటి భాగము

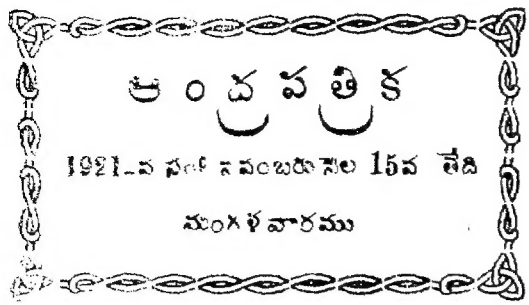
1 పూర్వపీఠిక	4 వాయువు, 5 జలము	8 సామచేయట
2 ఆరోగ్యమునకేమి?	6 ఆహారము	9 ఉదాహరణలు
3 మనుష్యుని శరీరము	7 ఆహారవిధములు (మితి)	10 శ్రీ పురుషులచేత

రెండవ భాగము—చికిత్సలు

1 వాయువు చికిత్స	4 జ్వరము	7 కీడిన కొన్ని అంటురోగములు	11 అగ్నిప్రణయములు
2 జలచికిత్స	5 నలబద్ధము, కడుపుకోప్పి, కీడి	8 ప్రసవము, 9 శిశువులకురక్షించుట	12 సామకాలు
3 మమ్మలని యుపయోగము	6 అంటురోగము, పెద్దఅమ్మవారు	10 కొన్ని అనాయసంభవములు - పిట	13 తేలుకాలు

ఇట్టి విషయములతో కూడియున్నది మూలగ్రంథమునకు సరియగు సాంప్రదికణ ప్రావిణికోపుట 14 ఉపసంహారము  
 ము. చక్కని శైలిలో వ్రాయబడినది. దేశీయారోగ్యమును కాపాడుటకొరకు ప్రతివారిని ఆ గుర్తులలో చుండుటలు  
 కష్టమెలకే విక్రయించుచున్నాము. వెల 8 అణాలు మాత్రము.

**వి. నారాయణన్ అందు కంపెనీ, 4 కొండిశెట్టివీధి, మద్రాసు.**



రాజప్రతినిధిగారియువనము:

యువరాజుగమనము

ప్రియోద్య రేటు బిల్లుమూలమున, తాలూకా ద్వారాను రయితులకును నడబాటు విశేషముగ గలిగెనని, చనువరులకు తెలియును. ఈ బిల్లుమూలమున లిబరలు లీగు సభ్యులు సయితము సాయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభలో బిల్లుదలతో రయితులకును నడబాటు చేయించి, సెలెక్టు కమిటీనుండి లేచి వచ్చి, కాని లాభము గలుగలేదు భూస్వాముల కట్టెపునభ్యులే శాసనసభలో సభక పంఖ్యాకులుగ నుండుటచే, రయితుల కట్టెపు సవరణ లొడిపోయెను. ఇందువలన, శాసనసభలో విజయము గలిగినవల దొదినను, వెలుపల రయితులలో నట్టి యశాశీలెరుగునో యూహించునశక్యము. ఎం. హాకోర్టు బట్టరు ప్రభుత్వము వారు, తాలూకాద్వారా సభిమానించుచుండెదరుల విదిలేము. ఇందువలన, స్థితి మరింత విషమమయ్యెను. ఇంతటితో నూరుకొనక, రాజప్రతినిధిగారి యొద్దకు విజ్ఞాపన గావించుటకు తాలూకాద్వారా ప్రత్యేకముగ వెడలియింది. తమకును రయితులకును ఎడబాటు గలిగించుటకు రాజకీయాందోళన కారకులను, ప్రజల మెక్కు బడయ నెంచువారును ప్రయత్నించుచున్నారని చెప్పి, ప్రజల కక్షము వారిపై కని దీర్చుకొనిరి. తాలూకాద్వారా పేర్కొనిన ఆందోళన కారకులలో విశేషము మంది లిబరలు లీగు సభ్యులై యుండవలెను. ఇట్టి స్థితిలో, ప్రజలవలన ప్రజల కక్షమనినను వీరి కెంతటి ఏన గింపుకలనో గ్రహించవచ్చును. అట్టి తాలూకాద్వారానుండి, ఈ సమయమున రాజప్రతినిధిగారు విజ్ఞాపన వైకొనుట భావ్యముగ నుండలేదు. తాలూకాద్వారా విజ్ఞాపనకు జవాబిచ్చుచు, అసలు విషయమునకన్న ఇతర విషయములగుర్చి వారెక్కుడుగ మాచుటించిరి. తాలూకాద్వారా రాజభక్తిని మిగుల కొనియాడిరి. సందిగ్ధ సమస్యలుదయించి, న్యాయమును శాంతిని వెకలించి నైచుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచు, ప్రమాణమునకు శారవమును తొలగించి, దేశపరిపాలనమును తలక్రిందుల చేయ బ్రయత్నించుచున్న నీ సమయమున, తాలూకాద్వారా ప్రభుత్వమువారికి తగు సహాయముకనెరవరి, రాజప్రతినిధిగారు తమ విశ్వాసమును వెలిబుచ్చిరి.

రాజప్రతినిధిగారు తమ యక్కర నిమిత్తము తాలూకాద్వారాను పొగడియింది. కాని వారి వాక్యములలో ప్రస్తుత సందిగ్ధసమస్యల నెటుల పరిష్కరింప నెందరో సూచనయైనను గానరాదు. ప్రజోద్దేశ మొక తరువననుండ, కొలదిమంది తాలూకాద్వారా తొడ్చుడినంతమాత్రమున, సందిగ్ధస్థితి తొలగిపోవలెను. దేశమునందుండిన, బ్రతుకును సకాంతికి కారణ మేదయో, రాజప్రతినిధిగారు కనుగొని క్రయత్నించిరా? బలమగు కారణ మున్నగాని, ఇంతటి యశాంతి జనింపదని వారు గ్రహించలేదా? మూలకారణమును నివారించక, నైవై చిహ్నములనడచి వేయ బ్రయత్నించుట, రాజనీతిజ్ఞుని లక్షణముగాదు. న్యాయము,

న్యాయమని కలుమరు వచించెడి రాజప్రతినిధి, న్యాయపు విశాలార్థమును గ్రహించుటలేదు. ఇంతవరకు వారు దండన నీతినే నమ్ముకొని వని జేయుచున్నారు. ప్రజల యభీష్టమును నెరవేర్చుట తమ క్రధానధర్మమును సంగతిని వారు గుర్తించి నెటుల దోచదు. అధికారవర్గము సామాన్యముగ నావేడి దృష్టిగమునే, మీ జూపుచున్నారగాని ఉన్నతమగు దృష్టిని క్రనరింపజేయుటలేదు. యువరాజు గమనముగుర్చి వెలువడిన ఆక్షేపణలకు, రాజప్రతినిధిగారు జవాబుచెప్ప దొడగిరి. రాజప్రతినిధిగారి సమాధాన మెటులున్నన, సమయమిందుల కెంత క్రతికూలముగనున్నదో రాజప్రతినిధిగారు యోచించిరా? ఒకవంక, మహమ్మదీయులను అసంతృప్తులుగ జేసిన కిలాఫత్ సమస్య పోష్కారము గాంచకపోయెను. దేశము నావరించిన పలువిధములగు సంఘములు నివారణ గాకబోయెను. అన్ని కష్టములను తొలగిపోవుటకు గాను, స్వరాజ్యమును దేశము గోరుచుండగ, అందువిషయమై పార్లమెంటు సభవారుగాని, హిందూదేశభాగదారులుగాని, మూకీ భావము వహించియుండిరి. పోస్టితు లీతరువచుండ, ప్రజలలో సంతస మెటుల గలుగును?

స్వరాజ్యము చేకూరినగాని తమకు సౌఖ్యము లేదని, ప్రజలు భావించుచున్నారు. తమప్రయత్నముల నన్నిటిని అందుకొరకు కేంద్రీకరించుచున్నారు. ఈసమయమున వేల్పుయువరాజుగారి పర్యటనము నేర్పాటు జేయుటవలన, వారి నాహ్వానించుటకు ప్రజలకెటుల సంతసము గలుగును? ప్రజల స్వరాజ్యాభీష్టమును ముందుగ సఫలపరచి, పిమ్మట కేంద్రీయేర్పాటుల గావించుట భావ్యము. ప్రజలు కష్టము ననుభవించునపుడు, వారికి ఉత్సవములతోబని ఏముండును? కన్నాటుక్రభువు వెనుక వచ్చునప్పటికే, దేశభావమేమియో చెలిసియుండెను. అప్పటికన్న దేశములో నశాంతి ప్రజలమైనపుడు వేల్పుయువరాజుగారిని సంతకొందరతో మరల రప్పించుటవలన, లాభ మేముండును? యువరాజు గమనముగుర్చి దేశములో ప్రబలిన యభిప్రాయము తంతివారల ద్వారా తెలియుచునే యున్నది. యువరాజు గమనమును రాజకీయోద్దేశము నిమిత్తమువయోగింప రాజప్రతినిధిగారుద్దేశించిరనియు, వారికి స్వాగతము జాగుగజరిగినచో, ప్రజలకు రాజకీయపు యిబ్బందులు లేవనియు, వారు ప్రస్తుతస్థితిలో సంతృప్తులై యున్నారనియు, రాజప్రతినిధిగారు తెలియపరచెద రనియు, రాజకీయ సమస్యలగుర్చి ప్రజాభిప్రాయము బయల్పడకుండుట కిట్టికద్దతి యవలంబించ బడెనని పలువు రాక్షేపించుచున్నటుల, రీడింగుప్రభువు సూచించెను. ఈయాక్షేపణల చెలుపువారు కొందరు నిజమని నమ్మియుండవచ్చునని, రీడింగు ప్రభువుగా రంగీకరించిరి. కాని ప్రజలభావముల నేతరునయినను రగుల్కొల్పునిమిత్త మిట్టియాక్షేపణలకు గడంగెడివారు కొందరుగలరని వారి యుద్దేశము. ఇట్టిసూచనలు నిరాధారములయినవనియు, రాజకీయోద్దేశముతో తామీ పర్యటనము నేర్పాటు జేయలేదనియు, రీడింగుప్రభువు పట్టుదలతో బలికెను. ఈయాక్షేపణల సంగతి ఎటులున్నను, దేశము దుఃఖభరితమై యున్నపుడు, ఉత్సవాదుల నేర్పాటుజేసి వానిలో పాల్గొననందులకు భారతీయులను నిందించుట పాడియేమో రాజప్రతినిధిగారు యోచింపవలయును.

యువరాజుగా రీసమయమున హిందూదేశమునకు రాకబోయినచో, హిందూదేశమునకును సామ్రాజ్యమునందలి ఇతర భాగములకును మధ్య గల సుహృద్భావమునకు నష్టము గలిగెడి

దని, రాజప్రతినిధిగారు తలచుచున్నారు. రాజప్రతినిధిగారి హేతువాదము ప్రజలకు రుచించదు. అధినివేశ రాజ్యములకును, భారతవర్షమునకును మధ్య ఇప్పుడు మాత్రము సుహృద్భావముగలదని, ఎవ్వరును భ్రమించజాలరు. హిందూదేశమును వీరితన నయినను అవమాన పరుపవలెనను ప్రయత్నము అధినివేశ రాజ్యములందు కాన్పించుచున్నది. యువరాజు గమనమువలన, అధినివేశ రాజ్యములకును హిందూదేశమునకును గల బంధము బలపడునని తోచదు. యువరాజుగారు అధినివేశ రాజ్యములందు పర్యటనము సలిపి సామ్రాజ్యాభిమానమును ప్రతిపాదించిన పిమ్మట గూడ, అధినివేశ రాజ్యములవారు భారతీయుల కట్ల వెనుకటివలెనే ప్రవర్తించుచుండిరి. దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభింపనంతవరకు, ఇతర భాగముల వారిదేశమును శౌరవింపరు. అంతవరకు తాత్కాలిక యత్నముల నెన్ని జేసినను లాభముండదు. ఇంతవరకును, నిట్టి పర్యటనములు జరుగుననిన, ప్రజల హక్కులు విస్తరించుననెడి యాశయైనను యుండెడిది. ఈమా రట్టి యాశకుగూడ నవకాశము లేకబోయెను. ప్రజల స్వరాజ్యాభిలాష ఎంతగాధమయినదో, పాలకులు గుర్తింపరయిరి. స్వపరిపాలనము బొందిన దేశములలో, యిట్టి యుత్సవములు సామ్రాజ్యాభిమానమును పెంపుజేయు నిమిత్తము బనికవచ్చును. స్వపరిపాలనము లేని దేశములలో, ప్రజల స్వపరిపాలనపు హక్కును సఫలీకృతము గావించుట కిది బనికవచ్చుట న్యాయము. ప్రజల కేలీరునను యత్సాహము గలిగింపని రీతిన యుత్సవముల నేర్పాటుజేయుటచే, రీడింగుప్రభువు తలచిన తలంపులు నెరవేరవు. ప్రజలకు ముందుగ స్వరాజ్యము లభింపజేడి, వారికి మనఃస్సంతృప్తి గలుగదనుట తథ్యము.

నాకానిర్ణయము

వాషింగ్టను సమావేశమునం దింతవరకు జరిగిన ప్రసంగములు నాకా విధ్వంసమును కోరుచున్నవి. ప్రెసిడెంటు హార్డింగుగారు సమావేశమును తెరచుచు, ప్రపంచము యద్ధములతో విసిగిపోవుచున్నదని తెలిపిరి. తమకు ఇతరులభూమిలో నిమిత్తము లేదని పలికిరి. తమకున్న దేశము తమకు జాలునని చెప్పిరి యద్ధములతో బనిలేకుండ ప్రపంచశాంతి శాశ్వతముగ నెలకొను మార్గముల నాలోచింపవలయునని కోరిరి. యద్ధపరికరములకొర కయ్యెడి విశేష వ్యయమును గమనించియైనను, యద్ధములను మాన్పుట భావ్యమనిరి. అమెరికావక్షమున ముచ్చటించుచు, యద్ధనాకల నిర్మాణము నావలనననియు, ప్రాతనాకలను కొన్నింటిని ధ్వంస మొనర్పవలయుననియు, సూచించిరి. ఈ సూచన ననువరించి, బ్రిటీషు దేశము క్రొత్తగ కట్టుచున్న నాల్గునాకల నిర్మాణమును మానివేయవలయును. మొదటి రెండవ తరగతి యద్ధనాకలను ధ్వంస మొనర్పవలయును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు క్రొత్తగనిర్మించు న్న పదునైదు యద్ధ నాకల న పడునైదు ప్రాతనాకలను ధ్వంస మొనర్పవలయును. జపానుకును ఇట్టిపర్పాటులే సూచించబడినవి. ఈపర్పాటుల ప్రకారము, ప్రభుమూలన గావించిన, అమెరికా కే ఎక్కుడునష్టము గలుగునని తలచుచున్నారు. అమెరికావలె, బ్రిటీషు జపానుదేశములు త్యాగము గనజలచునాయని హెరార్టుపత్రిక యడుగుచున్నది కొన్నిప్రదేశములలో ఫందియములు ప్రబలుచున్నవి. భావిపరణామ మెటులుండునో చూడవలయును.



వర్ణలను సంధి

ఇది లిప్యేమన నదివరకు ప్రధాన మంత్రము నున్న సీనియర్ డిప్యూనువారు "శాంతిరహితముగ యూరపుఖండ"మును గ్రంథమును రచించిరి దాని యందు వర్ణలను సంధిని దానిద్వారా జనించిన ఇతర యొడంబడికలను, న్యాయవిరుద్ధములని వారు నిరసించిరి. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు, అన్ని జాతులకును ప్రవేశమియ్య వలెననియు, జర్మనీ గూడ నందు చేటుండవలయుననియు, డిప్యూను హరపు కమిషనును సలిపివేయ వలయుననియు, మిత్రమండలివారిలో నొకరికొకరికి గల ఋణములను రద్దుజేయ వలయుననియు, జర్మను లీయదగిన నష్టమును తగ్గించవలయుననియు మొదలగునూచులను, సీనియర్ డిప్యూను తెలిపిరి. మిత్రమండలికి జేసిన పెద్దజాతుల ప్రమాఖులే వర్ణలను సంధిని గూర్చి ఇట్టి యభిప్రాయము తెలుపుచుండ, ఇతరులలో కలువినాభిప్రాయములు ప్రబలియుండుట యం దాశ్చర్య మేముండును? నానారాష్ట్ర సంఘమునందు దన్ని జాతులకును ప్రవేశ ముండవలయునని నిట్లుగారు తెలిపిరి. కాని, అంతిమమున నెక్కుడు వైధివముతో నారంభమయిన వాషింగ్టన్ సమావేశమునందు నియతము అన్ని జాతులకున ప్రవేశము దొరికిలేదు. పాశ్చాత్య దేశములు ప్రాబల్యము వహించి నభిప్రాయ, ప్రపంచ సమస్యలు పరిష్కారము గానవు. ప్రాచ్య పాశ్చాత్య ప్రపంచములను విశ్వమానవ దృష్టితో జూడగలిగినపుడే, ప్రపంచశాంతికి మార్గ మేర్పడును.

ఆంధ్రుల దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

ఆంధ్రుల దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారిని బందరు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు రాజప్రవాసం ముక్రింద లోబ్బిది మానముల విడిఖయిరు శిక్ష నువిధించిరి, వెంటనే ప్రభుత్వంబడిన తిరిగి వార్తయందు గలది. ఈశిక్ష వెనుక విధించబడిన శిక్షతోకలసి యంతించును. క్రొత్త ప్రాసిక్యూషను వలన, అధికారుల కేసులాభము గలగెనో లోచ కున్నది. బీసారి శిక్ష ననుభవించుచున్న వారిపై మరల సంకీర్ణ నేమి నారోపించి విచారింపవలస, దండన విధానాలంబనము తీవ్రత జెందుచున్నదని భావించవచ్చును. రెడవ పాసిక్యూషనువలన, దేశమున విధికారులు మేలొనర్చిన వారి యిది. గోపాలకృష్ణయ్యగారికి బందరు పురమున అపూర్వముగ న్యాయ త మునగ బడెను అన్ని దిక్కులనుండి క్రజలు విచ్చేసి, వారి యెడ గౌరవము జూపిరి. క్రొత్తచారణవలన, వారి గౌరవము తగ్గుటకు మారుగ మరిత హెచ్చయ్యెను. గోపాలకృష్ణయ్యగారిచ్చిన స్టేటుమెంటు, వారు సహాయునిరాకరణోద్యమ తిర్వయిను మేజిస్ట్రేట్లుగారికి శ్రుతికరచిరి. చీరాలసమన్యా ప్రాముఖ్యమును వారు వ్యక్తపరిచిరి. బందరులోజరిగిన విచారణవలన, చీరాల ప్రజల నిశ్చయమునకు మరింతబలము గలుగును. సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు నురింత ప్రోత్సహము గలుగును. అధికారులు శిక్షాధిక్తుల నిటుల నిర్బంధించుచున్నందులకు, దేశము దుఃఖములకు మారుగ సరిసిగగలను. మారనోద్యమ వ్యాప్తి కేంద్రత ఎంతయు తోడ్పడుచున్నది.

ఆగ్రానుగారి మందలింపు

ఆగ్రానుగారు, వివాదాలలో జేసినవారు గారు. ప్రభుత్వమువారి కౌశలము వారు తెలుసుకొనితిమి వారు

తుర్కీలో సంధి జేసికొనకపోవుటచే, ప్రాచ్య ప్రపంచమున కిదివరము గలుగుచున్నదనియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ముప్పు వాటిల్లుచున్నదనియు, తెలిపిరి ఇస్లాంతులను సురాశిజేయ చేయనియు, అతివాదులు బాల్కనియనునవలంబించుచున్నారనియు, తుర్కీ యాఫ్రికాయలకు హిందూదేశ మహాస్థానము లేనూత మంగీకరింపనియు, ప్రపంచస్వేచ్ఛ తుర్కీస్వేచ్ఛవై నాధారపడియుండుననియు, వ్రాసిరి. ఆగ్రానుగారి మిత్రవాదులు సయితము కిలాఫత్ సమన్యా తీవ్రత సరిగిన వ్యక్తపరుచుచుండ, అవిషయమై బ్రిటిషు దేశమింకను ఉపేక్షవహించుట, అసభ్యముగాదా?

## అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము

(యంగు ఇండియా)

ప్రస్తుత అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘము నవంబరు 4 వ తేదీన ఢిల్లీలో సమావేశమయెను. ఇదియే యీ సంవత్సరమునకు అంత్యసమావేశము. అచట యేర్పాట్లు అన్నియును హాకింజీ అబ్దుల్ ఖానుగారు చేయించిరి. వారెంతయును ప్రసిద్ధులు. మనశ్శాంతిలేదు. ఏకాంతి గావలసియున్నది. కాని ఆయన కదిచక్కదు. హిందువులుగాని మహమ్మదీయులుగాని వచ్చినవారి కల్ల హాకింజీగారి యొక్కయు దాక్టరు అహ్మద్గారి యొక్కయు దివ్యభవనములు ధర్మశాలలుగ నిచ్చివేయబడెను. హిందులు తమతమ దేవాలయాలలోనే యుండిరి. మహమ్మదీయు నియంతిలో నీరైనను ప్రాంతాల్లనివారికి ప్రత్యేకముగ వసతివేయబడెను. ఇక్కడ ఢిల్లీలో హిందూ మహమ్మదీయుమైత్రి అమోఘముగ పనిజేయుచున్నది. హిందువులు సయితము హాకింజీగారి నాయకత్వమున కంగీకరించి మతవిషయములో గూడ నాయన చెప్పినట్లు ల ననుసరించుటకు సంసిద్ధులుగనున్నారు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘము ప్రజలయొక్క పార్లమెంటు అనబడును. అందులకు ప్రతి సంవత్సరమును యెన్నికల జరుగును. ప్రజాకా. ప్రతిసంవత్సరమును అది ప్రామాణ్యపడెన ప్రజాప్రాతినిధ్యమును పెంపొందించుచున్నది. ఇప్పుడు కాంగ్రెసుసంఘము గావలయున్నచో యేపట్టువాదైనను యే పట్టు వారైనను సరే ప్రభుత్వము నాలుగంటలు చెల్లించిన వారెల్ల సభ్యులుగను సభ్యులారాధుగను కావచ్చును. ప్రతినిధులలో హిందువులును మహమ్మదీయులును, సిక్కులును, క్రైస్తవులును జన సంఖ్యకు అనుకూలముగ గలరు. పార్టీలు ను, యూదులును గూడ నున్నారే మో తెలియది. స్త్రీసభ్యులు గూడ సమానముగ గలరు. పంచమప్రతి నిధులుగలరు. ఏకలము వారిైన ప్రాతినిధ్యము తక్కువైనచో తప్పు వారికే. ఈ ప్రతి నిధులకు జీతములు బట్టెలుగాని లేవు. వారి ఖర్చులంద వారువచ్చి భోజనసమకలఖర్చులు తామేధరించెదరు. ఆయాపట్టణములలోని పౌరులు ప్రతినిధుల కతిధ్య మిచ్చుచో అది ధన్య యిధివేరగాని, వాచట్లు చేయవలెనని యేమయు నిర్బంధములేదు. ఈ యెప్పుకొనిన ప్రతినిధులు చాలమంది మూడవరగతిబండిలో ప్రయాణము చేసెదరు. విపరీత సౌఖ్యముల గౌరవ ఈ ప్రజల పార్లమెంటు సమావేశమునకు తాత్కాలికముగ అప్పటికప్పుడొక పండితీ వేయబడును. చుట్టును పొదలు అలంకరించుచుండును. పండితీవేషివోటనున్నగా నుండుటచే కొంచెము కుద్రముగా నుండవలెనని చెప్పి కుర్చీలును బల్లలును వేయబడెను. అధ్యక్షుని మేజీవైన సుపురంగు కద్దరబట్ట పయన బడెను. సభ్యులు స్త్రీపురుషు లందఱును ముతకబట్టనే ధరించి యుండిరి. కొందరుమాత్రము తెడవాడ స్వబట్టలను ధరించి యుండిరి. దుస్తులన్నియు నిరాడంబరముగ నుండి దేశీయ పద్ధతిగ నుండెను నేనీ సంగతులన్నియు యెందుకు చెప్పుచున్నాను? స్వరాజ్యము వచ్చినపుడును పార్లమెంటుగూడ యీ జాతి యాపసంఘము మాదిగనే యుండుననియే అది భారతదేశానికి కనుగుణ్యముగ నున్నది. అది దేశముయొక్క చారిత్రియమున చెల్లును. దేశముయొక్క నిరాడంబరత్వమునున్న కిలోష్ట పరిస్థితులకేమి యనుకూలములో దీనివలన తెలియును.

దీనిని, స్త్రీ, ఢిల్లీ పట్టణములలోని రాజవైభవమునకు పోల్చిచూడుము!

రైలుయోలో లోపలనుగూడనంటే. దేశమునకు సంబంధన పనియంతయు 12 గంటలకాలములో యిట్లే అయిపో

యెను. ఏ విషయము నైనను పూర్తిగా నాలోచింపకుండు పరిమితింపలేదు. అధ్యక్షులకును వర్కింగుకమిటీకిని తిగాదా విషయము చదివెప్పుడుతరుండ చర్చింపబడెను. కాంగ్రెసు కమిటీవారు వర్కింగుకమిటీవారు తిర్వయించుట యేదైన నూత్ర నిర్వహణమునకు అధ్యక్షులకుగా, వర్కింగుకమిటీవారికి హక్కులదని స్థిరపడిరి. కమిటీవారు చేసిన తిర్వయము అధ్యక్షులక గౌరవమాచకమగు పాదముట నొకటైన గానించదు.

శాసనాతిక్రమణ తిర్వయమేమనగా.

"ఈ వర్సిరాంతములోగా స్వరాజ్యమును నెలకొల్పవలెనను నాతీయ సంఘమునకు వ్యవధి నెలవనములకంటె హెచ్చు గాలేదు. అతీసాధులు మున్నగు నాయకులను పట్టు కొనినపు డెట్టి తొందరలను జరుగలేదు గాన ప్రజలు అత్యధికముగ విషయ నిరోధకత క్రింద గడిచింది స్పష్టమయినది. స్వరాజ్యసంస్థికి వలయునష్టసహనత క్రింద క్రమశిక్షను దేశీయులు కలిగియున్నారని స్పష్టపరచుట అవసరముగాన ప్రతిరాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘమునకు భార్యతహించు పద్ధతిని ఈనియమములకు లోబడి మధ్యత గల కాంగ్రెసుసంఘములు ఏర్పరచిన పుత్రమహాద్వయల ననుసరించి పన్నులు చెల్లించకుండుట మున్నగు అసహయోద్యమ ప్రక్రియల నన్నిటిని అనలంబించవచ్చునని స్థాయిసంఘమువారు తిర్వయించుచున్నారు. (1) ఒకవ్యక్తిగాని స్త్రీగాని పురుషుడుగాని అధికారతనిస్మరణము నవలంబించుచుండు అవ్యక్తికి రాట్టమునాద నాలుకడుకుట వచ్చియుండవలెను, విదేశీబట్టలను పూర్తిగా వదలియుండవలెను. శుద్ధభద్రబట్టలనే కట్టుచుండవలెను. హిందూమహమ్మదీయు మైత్రయందును ఇండియాలోని వివిధ మతములవారి మైత్రయందును సంపూర్ణవిశ్వాసమును ప్రధాన నియమముగా కలిగియుండవలెను. పంజాబు భిలాఫత్ అక్రమములను తొలగించుటకు స్వరాజ్యమును బడయుటకును జాగ్రత్త స్వరాజీయము ముఖ్యతమనని భ.దీతముగ గ్రహింపవలెను, హిందు వైసవో అస్పృశ్యత హిందూజాతికి మహాకళంకమని పూర్తిగా నమృతవలెను. అట్లువదలకొనవలెను. ఒకసంఘము లేక లేక అధికార తిరస్కరణమునకు పూనుచో ఒకమండలమో తాలూకాయొక్క అంకముగా నేర్పడవలెను. అందరి ప్రజలలో చాల హెచ్చుచుండి శుద్ధస్వదేశీవస్త్రములను ధరింపవలెను ఆబట్ట లాప్రదేశమునందే నెయ్యడనవిగా నుండవలెను. తక్కిన విషయముల నన్నిటివారు నమృతముతో నాచరించుచుండవలెను. ఆజ్ఞాత స్కారిము జేసినవారవ్యయను ప్రజానిఘ్నము. దీ ధనసహాయము నేపేక్షింపగూడదు. ఆశ్శొల్లంపున మొలచింది కిక్కిననుభవించుచున్న వారి కుటుంబములవారు రాట్టములంద నాలుకడుకుటకు చేతియగ్గములంద బట్టలనే యెట్లు మున్నగుపవలజేసి జీవించవలెను. ఒక రాష్ట్రముసంఘమువారు కాంగ్రెసుసంఘమువారి అనుచర కోరినపుడు వారి నియమములలో చేసినై తొలగింపవచ్చును."

శాసనాతిక్రమణమును వెంటనే ప్రారంభించవలెనని యెను వారు కొన్ని సమాజల నుపసాదించి, తెలిపిలేటలతో సమంజసముగ నుపన్యసించిరి. సంపూర్ణముగ వర్తయైన పిదప సమాజ లన్నియు ప్రోపవేయబడెను, చాలానా హక్కుల మొహునిగాను శాసనాతిక్రమణమును వెంటనే ప్రారంభించవలెనను తొందరలో, అట్లు చేయువారలు ముందెట్టి గుణగణంబులు గల్గియుండవలెనో తెలియకుండ చాలసేపు చర్చించిరి. సిక్కుప్రతినిధులు తొరగా ఒక్క సమాణముత్ర మంగీకరింపబడెను. వారిలు ప్రత్యేకముగ హక్కుల కోరుకొనుటలో ముందంజవైతరు. పంజాబులో హిందూమహమ్మదీయుమైత్రి యొన్నచో హిందూ మహమ్మదీయుసిక్కు మైత్రిగూడ జరుగవలయును. ఇతరుల నె.డుకు జేర్చగూడదు, అని తిక్కవారిందఱును తమ యాపస్యాములలో చెప్పిరి. అందుకు ఫలితముగ ఇతర మతములవారియ దుగూడ మైత్రి యుండవలయును, అని చెప్పబడెను. అది చాలామంచికే. హిందూమహమ్మదీయు మైత్రి యొకటి మొదలుపెట్టుటవలన అందరిలోను విశ్వత గల్గుచున్నది.

కమిటీలో నేకాభిప్రాయమున్నది గదా యని ఆక్షేపణలు రాదేదనియనుకొనకొనలేదు. వచ్చిన మహారాష్ట్రులు బాగా తియారైనవారు. వారు కాంగ్రెసుపక్ష మవలంబించుచు కారణము కాంగ్రెసునందు భక్తిచేసినట్లు, అధిక సంఖ్యాకులు అట్లుగుటచేత నేగాని అందు సంపూర్ణవిశ్వాసముండి కాదు. తమకు విశ్వాసము లేనికాంగ్రెసుమును వారు సర్వనిధముల పరీక్షించుచున్నారు. కొంచెము కొంచెము ఆక్షేపణలు జేయుచు తామున్న ఉన్నా మనిపించెదరు. కాని ఆక్షేపణలు యెక్కువజేసి నాశముచెచ్చిపెట్టి విపరీతదేశభక్తి యగుండు, అధియంతరుగారు సమ్మెకు గొట్టినట్లు ఒకటి తీరున

మదరాసు శాసనసభ

మదరాసు శాసనసభ ఈ దినము ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. యథాప్రకారముగ సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగానూ సభాధ్యక్షత వహించిరి. ప్రభుత్వమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. గా. ఎ. ఆర్. నాథుగారు నలుబాదు మండలమునకు స్పీకరులు కమిషనరుగా పేర్కొని. వారి పూజా కార్యక్రమములను గురించి ఆర్థికసభ్యుడు గా. సి. జి. టాప్సెంటుగారు సేటిసభ కరుదెంచిరి.

యువరాజుగారి రాతి

జనవరి 14, 1922 వ తేదీన వేల్పుయ్యవరాజుగారు మదరాసు శాసనసభకు రాబోవుచున్నారని ఆధ్యక్షులు శాసనసభ సభ్యులకు తెలిపిరి. (సభ్యులసంతోషము)

గా. సర్ లయనల్ డేవిడ్సన్ గారు రిట్లుపఠించిరి. — "1922 జనవరి 14 వ తేదీన వేల్పుయ్యవరాజుగారు మదరాసు సభ కరుదెంచుట కంగీకరించినందులకు మనస్ఫూర్తిగా డెలుపుచున్నాము."

ఈ తీర్మానము సభ్యులచే సంగీకరించబడినది.

గవర్నరు అంగీకరించిన చట్టములు

- 1. ఆక్టోబరు 28 వ తేదీన సభ్యులచే సంగీకరించబడిన మదరాసు మండల పునర్పాలక సంఘముల సవరణచట్టము
2. ఆక్టోబరు 29 వ తేదీన అంగీకరించబడిన మదరాసు నగరపాలక సంఘ సవరణచట్టము.

జాయింటు వార్ల మొరీకమిటీకి తుంటివార్ల

ఆక్టోబరు 16 వ తేదీన వాసనసభలో ఈ గాప్టియూ భారత ప్రభుత్వమునకు చెల్లించవలసిన పాండుస్థిక చందాను గురించి తేయవలయునని టి. ఎ. రామలింగం గారికి టి. గారు పఠించిన తీర్మానమును గవర్నరుగారు జాయింటు వార్ల మెంటరీ కమిటీ ఆధ్యక్షునకు తుంటివార్ల నిచ్చెనని ఆధ్యక్షుడు తెలిపెను.

స్థానిక నిబంధనలు

ఈ నిబంధనలలో కొన్ని అంశములు మార్పుపడినవి.

సెక్రెటరీ జనరల్ గ్రాంటులు

గా. సర్. లయనల్ డేవిడ్సన్ గారు ఏజెన్సీల ఖాతులలో ఉన్నవలకుగా కొత్త స్టాంపును గోలరును కొనుటకు గు 22000 ల సెక్రెటరీ జనరల్ గ్రాంటును కోరిరి.

ఈ గ్రాంటు ఇయ్యబడినది.

గా. భానుబహదూరు మహమ్మదు హాజరు బాగా పాటించుచు బోర్డింగు, కమ్యూలు, అంతపురము మండలములందలి కరవుఫలములలో రయితులకు వ్యవసాయపు బుణములు నిచ్చుటకును, వారి భూములను సాగుబడి చేయుటకు సహాయము చేయుటకును 6 లక్షల సెక్రెటరీ జనరల్ గ్రాంటును కోరిరి. పన్నుల మాడి ఎచ్చటగాని ఒక డ్రైనును వ్యవస్థాపనచేయుట వలన, ని కిర్యాసభ్యుడు నడిపెను. పరిస్థితులు సెప్టెంబరు ఆఖరునకు పూర్తిగా పాండినగాని ఇప్పుడు అంతభయంకరముగా లేవు. మారింది. బోర్డింగు వద్దములు మరిసిపట్టు బోర్డింగు లెక్కల నానికలెట్ట వాకెట్టడే అందిరి.

తమ వక్రత్వమును జూపిరి. వారు చెప్పినదానిని తమవారికి కష్టముతో అనిగారు సవరించిరి. వారిలోజమ్నూదాసు మెహాలీగారు తమవారు మేలువలెనని వాదించుచుండురు. కమిటీలోవారు తమవారు నాశక్తిని, అడ్డుపడుకొనక ముందు జూపుచుండురు. కమిటీవారు ఆయన చెప్పడానిని తీవ్రముగ పరిగణించెరు. అన్నిచేయు మనియి అయినకోడు. సభ్యులు అందఱును ఆయనకు జూచి నవ్వెదరు. వారితోబాటు ఆయనయు నవ్వెను. కాక్రెమ ప్రాంతమున ఆధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడుటకు యువకిరీ యిచ్చెను లేకున్నచో, శాసనసభ్యులకు నుండునని ఉపపాదించుకొని సభలో యత్నమును గలిగించెను. ఆయనకు వచ్చిం గు కమిటీ సభ్యులందరును గౌరవనీయులే ఆనగా ఆయన ఆర్థమేమి? ఆసభ్యులందఱును తమతమేమిటకులను కలుగజేసికొనుచున్నారని ఆయనయొద్దేము. ఇదియంతయు యేమైనదయ్యేదేములతో జేసిరిని పాతకులు ప్రసవదనక్కరలేదు. ఈసభకంటే బాగుగా జరిగినదియు, ఈ శాసనసభావైమెనదియు. వేదికకంటెబాడలేదు. మహాపాత్రులను జూచుకొని గర్వపడవలయును. కమిటీ సభ్యులలో వారిమనసుల పెరుగనివా రెవరును లేరనియు, భారత స్వాతంత్ర్యమునకు సర్వప్రయత్నముల చేసెదరనియు తెలచియేసెను. వారివిషయమై అంతగ జెప్పెనని.

మోక్షగంగాంధి.

6 లక్షలకంటే ఎక్కువ నియ్యవలసియుండునని గా. డి. వాసు బహదూరు పట్టు కేకపెట్టిగారు చెప్పిరి.

ఈ గ్రాంటు ఇయ్యబడినది.

మదరాసు నగరమందలి బాడుగభూముల

రక్షణచట్టము

దీనిని గురించి తేపు ఉదయము ఆలోచించెదరు.

మదరాసు స్థానిక సంఘములవారి కిచ్చవచ్చినట్లు

చేయుట కొకచిల్లు

మద్యపాననిషేధవిషయమై స్థానిక సంఘములవారి కిచ్చవచ్చిట్లు మండలపరిషత్తులనుబట్టి నిబంధనల నేర్పరచుటకు సభికారము నిచ్చుటకు నివాసుబహదూరు మోక్షగ రామచంద్రరావుగారు కొకచిల్లును ప్రవేశపెట్ట నుద్దేశించిరిగాని భారత ప్రభుత్వమువారిసెలవు బాంధవంత నట్టిచిల్లును ప్రవేశపెట్టరాదని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు / రామచంద్రరావుగారి, డెలిపిగాన ఈ చిల్లు నేటిదినము ప్రవేశపెట్టబాల నని రామచంద్రరావుగారు తెలిపిరి.

1. సాంకేతిక-వాణిజ్యపాత శాలలు

2. సెకండరీ పాతశాలలు

యస్. అర్జునస్వామి ఉదయగుగా రిట్లుపఠించిరి.

"సెకండరీ పాతశాలలను రెండు విధములుగా భాగించవలయును. 17 సాంకేతిక వాణిజ్యపాతశాలలు (2) సెకండరీపాతశాలలు (8) ప్రతీకపుపాతశాలను రెండువిధములుగా భాగించవలయును. (అ) మొదటిలో 7 తి సాంకేతికపాతశాలలు కార్మికులకు తగిన విద్యను నేర్పవలయును. వర్తకులు, దుకాణదారులు, సాదాపాదకుల తగిన వృత్తివిద్యను నేర్పవలయును. వారు పాఠశాలకును సమర్థులగుటకు కనీస పరీక్షను గుమాస్తాబాదు, అంగ్లభాష, గణితము, చరిత్రము, భూగోళము, ద్రావిడం గుమున్నగు శాస్త్రములందు వారికి కొంత భాగము కలుగునట్లు చేయవలయును. (ఆ) నర్మసాఫులలో పనిచేయు కార్మికులకు ఉత్తమవిద్యను నేర్పు పాతశాలలు (జి) ఎలిమెంటరీ ఉపధ్యాయులకు తగిన స్వల్పవిద్యను నేర్పు సెకండరీ పాతశాలలు (జి) కార్యాలకు వెళ్లగోరు విద్యార్థులకు ఉత్తమవిద్యను బోధించు పాతశాలలు అని ఈసభవారు ప్రభుత్వమునానికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారి తీర్మానమును అమోదించిరి.

గా. కూర్మా వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు ఇట్లు ప్రభుత్వమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "ఈతీర్మానములో" రెండుభాగములుగలవు. సాంకేతికవిద్యనుగురించి నేను ప్రత్యుత్తరమియ్యవలసియుండును. సెకండరీవిద్యనుగురించి పార్లమెంటు కెప్పుడును వృత్తివిద్యనుగురించి విచారించుట కొక కమిటీనియేమించబడినది. హస్తము నేత్రతైలైల్యములను వృద్ధిచేయు విద్య. మరయుకరికను. పార్లమెంటుకు, సాంకేతికవిద్యనుగురించి పార్లమెంటు కకాభివా చేర్చుటను గాని చించవలయును. పరిశ్రమ విశేషముగ నభివృద్ధిచేయుటకు, వ్రానుటకు, చదువుటకు నేర్పుకొనిన కార్మికులు వారకవలయును. ఇట్టివారు లేనప్పుడు, పరిశ్రమ లభివృద్ధిచేయుట కష్టముగాను గాన ప్రాంతభవిద్యను కార్మికుల కందరికి నేర్పవలయును పార్లమెంటుకు, సాంకేతిక విద్యాభివృద్ధులను గురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక విచారణసంఘమును నియమించబోవుచున్నారు. వానికే విషయములను గమనించవలసియుండును."

గా. పార్లమెంటు ఇట్లు చెప్పిరి. "విద్యావిధానము"లో కొన్ని మార్పులను చేయుటకు ఒక విచారణసంఘము నియమించబడినది. ఉపపాదకు దాకమిటీలో నొకసభ్యుడు."

తీర్మాన మంతట ఉపసంహరింపబడినది.

స్థానిక సంఘములునిర్బంధ ప్రారంభవిద్యను

ప్రవేశపెట్టుట

రావుబహదూరు ఆమంపల్ల సుబ్బాకృష్ణరావుగారు రిట్లుపఠించిరి:—

మదరాసు ప్రారంభవిద్యాచట్టము 37 వ సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వమువారిపక్షము స్థానిక సంఘములకు కొంతగ్రాంటు నిచ్చుచున్నారు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యకు ప్రవేశపెట్టగోరు స్థానిక సంఘములకు ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగా కొంత ఆర్థిక సహాయము చేయవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమునానికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

గా. ఎ. రంగనాథం మొదలగుగా తీర్మానమును అమోదించిరి.

ప్రభుత్వమును గా. ఎ. పి. పార్లమెంటు ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "నా తీర్మానమునందు సానుభూతి గలదు. ఆర్థికసభ్యుడు మదరాసులో ఆర్థికశీతినిగురించి చెప్పగలడు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టు నుద్దేశముతో మనప్రభుత్వము వారు నూతనవిద్యాచట్టమును తయారుచేసి, మండలవిద్యాలయములకు సంఘములను నియమించిరి. కాలక్రమమున నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు చిలుగలదు. ఉపపాదకుని మండలములోని ఏ పు గ పాలక సంఘము గాని, స్థానిక సంఘము గాని "విద్యా పన్ను" ను విధించుటకు సాహసించలేదు. నిర్బంధప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నించలేదు. ప్రత్యేకసంస్థములలో ప్రభుత్వమువారు దన సుప్రైమో, ఆర్థికసహాయము చేయగలరు. ఇందుకు సందియములేదు."

అర్జునస్వామి వాదయరుగారు:— ఉపపాదకుడు, ఆ మాత్రుడు ముఖ్యమైనవిషయము గమనించలేదు. పనివారు పిల్లలను ఎంత బ్రతిములుకొన్నను, వారు పాతశాలలకు రారు.

గా. రిటిల్లేల్లు (డైరెక్టరు):— 37-4 సెక్షను ప్రకారము ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చే ము వచ్చినట్లు స్థానిక సంఘములకు గ్రాంటుల నియ్యవచ్చును ఎచ్చటనైనా స్థానిక సంఘములు "విద్యాపన్ను"ను విధించి నిర్బంధ ప్రారంభప్రారంభవిద్యను ప్రవేశపెట్టదలచినయెడల ప్రభుత్వమువారు వారు నమూనాచేసినదాని 100 రిట్లు ఎక్కువగా గ్రాంటు నియ్యగలరు. ఇప్పుడు స్థానిక సంఘము లెచ్చటగాని విద్యాపన్నును విధించలేదు.

గా. బి. సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారు టి. శివశంకరంజీగారు తీర్మానము బలపఱచిరి. అంతట తీర్మానము ఉపపాదకునిచే ఉపసంహరించబడినది.

బార్లిట్రుక్ మహమ్మదీయ సెకండరీ పాతశాల

భానుబహదూరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహెబుగారు రిట్లుపఠించిరి. "బార్లిట్రుక్ మహమ్మదీయ సెకండరీ పాతశాల కొక నూతనభవనమును కట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు తక్షణమే చర్యదీసికొని, ఆ పాతశాలను మోస్తూలుగా మార్చవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమునానికి శిఫారసు చేయుచున్నారు."

గా. ఎ. పి. పార్లమెంటు ఇట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "మే మందుకు ప్రయత్నించుచున్నాము. భవనమును కట్టుటకు భూమిని సంపాదించుటకు యత్నించుచున్నాము. మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వమునానికి సహాయము చేయవలయును"

అంతట తీర్మాన ముపసంహరింప బడినది. శాసనసభ సభ్యులు ఫలహారములకు లేచిరి.

సంస్థాన ప్రజారక్షకసంఘము

ఈ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక వ్యయమును పూనాలో 18 వ తేదీన సమావేశమైరి. సంస్థానాధిపతులసభలో రాజప్రతినిధిగారు "సజీవశక్తులతో మీరువ్యవహరింపవలసియున్న" దను విషయమును గుర్తించుచు యువదేశించినందులకు రాజప్రతినిధిగారి శభిషంధించును తీర్మానించిరి. అంత మాత్రము చాలదు. రాజప్రతినిధిగారు వివరముగా బోధించి మార్గదర్శకులు వావలెను. వాక్యాల తేలికము పుత్రకా స్వాతంత్ర్యము పోలసమావేశములు మున్నగునవి ప్రజల యిబ్బందులను సంస్థానాధిపతులకు తెలుపుటకు ముఖ్యసాధనములు కాన వీనివిషయమున సంస్థానాధిపతులు సంస్కరణములు గావించిన బ్రిటిషువారితోననుచు, రెల్లు భావించుకొని ఆయన సంతకముతోలగునట్లు రాజప్రతినిధిగారు స్పష్టపరుపవలెను. అను తీర్మానము తంతిద్వారా రాజప్రతినిధికి పంపబడినది. బికనీరు పోలీసులు కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల పట్ల ప్రవర్తించిననీతి, శేరాతులను నై జాముగారి కిచ్చువిషయము, సంస్థానములో సభలు మున్నగు విషయములను గూర్చి తీర్మానములు చేయబడినవి.

రైల్వే హక్కు కేసు

రైల్వే పే క్లార్కును అతని బంధువును జూలై 20 వ తేదీన రైలులో మారిను, దానిననుగారు చాత్రుజేసిన కేసులో 14వ తేదీన జాంబాయి హైకోర్టువారు తీర్పుచెప్పిరి. మారినుకు పురితక్షయమును రెండవవానికి యావజీవప్రవాస శిక్షయును విధింపబడినది. వెంటనే ముద్రాయిలను శృంఖలబద్ధుల గావించి ఉమరకాడి జయిలకు తీసికొనిపోయిరి.

ములుందు. సంఘములు

గాంధీయికి బయలుదేరెదరు.



మహాత్ముని అభిప్రాయములు

(యం గు యిం డి యా)

త్యాగిగారిజాబు

త్యాగిగారిదైర్యమునుగురించి యనుమానించుచు నేనువాసిని విషయములవలన గలిగిన వాదోపవాదము లంతరించెనని తలచితిని. కాని త్యాగిగారు మీరటులైనను జనుచు నాకు వ్రాసినలేఖ నాంగ్లములోనికి భాషాంతరికరించి ప్రకటింప నాకు విశేషకుతూహలముగ నుండెను.

“మీప్రియమిత్రులగు హాలా హాతాలిగారిని సమర్థించుచు వ్రాసినవ్యాసముగ యం గు యిం డి యా పత్రిక ను సకాలమున జాడలేకపోయితిని. అదృష్టవశమున నేనుకైలసం దుంటినిగాన నేనుదాని నాలస్యముగ చూచితిని. మీరు నన్ను పిరికివానిగ నెంచెడిటుల దెలిసెను. నన్నా విశేషములలోఁజ్ఞించినపుడు నేనుపడిన మనస్థాపము తర్జియజాలను. మీరు వ్రాసిన వంతయు నమ్మియే వ్రాసితిరనుకొని తాప ముపశమింపజేసికొన యత్నించితిని. కాని నాయాత్మ తృప్తిపొందుటలేదు. నన్ను తెం పవైద్యబృత్తికిఁగెరువాల్ నాకోర్పును నేను వదలివెళ్లిపోయి అం దువలన సంభవించుఫలితముల ననుభవించునదని మీయుద్దేశము. అవును. నేట్లు చేయవలసినదే. కాని యొకసంగతిగలదు. నేనట్లు వెడలిపోవుటకు ప్రయత్నించినపుడు అధికారమత్తుడైన యామే జప్తేటు ఇంకను నెక్కువదౌర్జన్య మొనర్చెనువాడు. ఇదంతయు జూచుచుండు నాప్రజలు మేజస్ట్రేటుపై దౌర్జన్యమునకు గడగెడు వారు. అందువలన తుపాకులచే కాల్చబడువారు. నేను ఆత్మగ్రహము గోల్పోవుటచే వందలకొలది నాదేశీయులు మరణించెదెవారు. ఈయొక్క కారణమువలననే నట్టికార్యమునకు గడంగలేదు. నేనప్పటికిని సంపూర్ణముగ ఊరకనుండలేదు. ఈవిషయము జరిగిన వెంటనే నేను మేజస్ట్రేటునకు వ్రాసిన బాబును జాడలేదా? నాపై దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించిన డ్యూవాలి నా మేజస్ట్రేటు, వాజ్మూలము నేమైన నిచ్చెదవా యడిగెను. నేనప్పడు గ్రరగా నిట్టంటిని. కోర్టువారు గిం ది తు ల వై ని ట్లు దౌర్జన్య మొనర్చిన ట్టి ఇ ట్టి ఆ న్యాయ క ర మై న ట్టి యు న్యాయవిహీన మైనట్టియు నీకోర్టులో నేను వాజ్మూల మిచ్చుటకు సమ్మతించను” నేను లాంఛిపోలేదని తెలిసికొనుటకి వాక్యములు చాలవా? ఆసయమున నే నేసినదెల్ల దోహద్యుర యమున మనమున నెంచి నేజేసితిని. నాద్యులనుగురించి నాదేశ ము సంప్రదించుచునని నేను దలపలేదు. నన్ను చెంపదెబ్బకొట్టిన తరువాతి నిగ్రహముతోనుండుటకొరకై నే నెంతకష్టపడినది నాకే దెలియును. నేను తప్పనిస్యునిమిది మిరింక నుదలచినయెడల నన్ను తుమింపజేడెదను. నాదేశమునకును కందనములు దెలుపవలెను.”

త్యాగిగారి విచారణను గాంచుచున్న వారిదేశీయులు త్యాగిగారు దేశముకొరకునే ఆత్మనిగ్రహముతో ప్రవర్తించెనని నిశ్చయముగనమ్మిరి. తరువాత నాయన తనప్రవర్తనలనమేజస్ట్రేటునకు ధీరునవలె కాంతము వహించినట్లు గూఢిగ గన్పరచిన సంగతి నాకు దెలియలేదు. అందుచే విమర్శకుడనగు నేను నాకు జేరినసంగతులను ఉన్నవిఉన్నట్లు నెంచి వివరించితిని. అందు వలన ధీరుడగు నాసోదరదేశీయున కన్యాయ మొనర్చి నొప్పజేసి తిని. ఇది నేనుదేశేభూర్యకముగ నొన్నలేదు. ఇందులకు నేను సమాప్రతుమాపణల గోరుకొనుచుంటిని. ప్రతివారమును నేను విమర్శించు విషయములను జాగ్రత్తతో పరిశీలించుచుండును. నేను అనర్హములగు పొగడ్తలగాని నిందలనుగాని యొనర్చునెంచ ను. ప్రజలకు నిజమగు వార్తలను వెలుపుచు ప్రజలయభిప్రాయ ములను సరియగుత్రోవయందుంచ ప్రయత్నించు పత్రికారేఖకుని కష్టములను నేను దినదినమును గ్రహించుచున్నాను.

\* \* \* \*

దౌర్జన్యరాపిత్యప్రవర్తన.

త్యాగిగారినిగురించి నేను వ్రాసిన విషయములు తప్పని శిక్షకు చాల బాబులు నాకు జేరె నని పాఠకులు సహజము గనే గ్రహింప గలుగుదురు. కాని వానిలో చాలవరకు నేను సవరణల గావించుచు రెండవ పర్యాయము వ్రాసిన దానియందు ప్రత్యుత్తర మిచ్చితిని. మోతిఫోరినుండి యొక విలేఖకుడు నాపేరుగనము త్యాగిగారికిఁగిరి తగ్గించె నని వ్రాసెను. అట్టి పరిస్థి తులము కొర్ర ప్రవర్తించవలెనో దనకు దెలియదని వ్రాసెను. ఇట్లు ప్రతిసరి సిద్ధాంతికరించుట కష్టమని నే నొప్పుకొన రక్కన్ కిరి కి త న ము, ధై ర్య ము, ద్వేష ము, ప్రేమ, అపమన్యము, సత్యము, మొదలైన నన్నయి ర్వాదవిశ్వాదీర్ష్య గుణములు. ఇతరులయందు మంచిన గనుగొన కష్టము. ఇతరులలో మంచి లేదని తలచుట

అసహాయోద్యమము

పల్నాడుతాలూకాలో ఆక్టోబరునము

పల్నాడులో ఆక్టోబరునము నమలుజరుపుట కినుకూల పరిస్థితి ను కలిగించుటకు కార్యసంఘసభ్యులును గుంటూరు మండల సంఘముక్రింద పనిచేయుచున్న గౌరవజేషన గ్రాహక ప్రచారకు లందరును 18 వ తేదీని సర్పారావుపేట స్వగాభ్య కార్యాలయమున సమావేశము కావలెను. అచటికి దేశభక్తుడు మున్నగు నాయకులందరును వచ్చెదరని మండల కార్యకర్తసంఘ కార్యదర్శి 14వ తేదీని తంతింపెను.

యువరాజునకు స్వాగత మియ్యగూడదు

ఈ నెల 17 వ తేదీని యువరాజుగారు బొంబాయిలో దిగెదరు. ఆ నా డాండ్రవిద్యార్థు లందరును హరతాళ మొనరింప వలెను. పాఠశాలలకును, కళాశాలలకును వెళ్ళగూడదు. స్వాగ తోత్సవములలో జోక్యము కలిగించు కొనగూడదు. పంజాబు విశ్వాధ్యులకు చేయబడిన ఆవహానమును మరువ కూడదు. కిలా ఫ తు స మ స్వ ను ఆ లీ సో ద రు ల కి తు లను జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. దేశీయులందరు నీ కషయమున విద్యార్థులకు తోడ్పడ వలెనని యావద్యార్థత అసహాయవిద్యార్థి సంఘ ప్రతినిధి బందరు నుండి 14 వ తేదీని త. తింపెను. యువ రాజుగారు వచ్చుచున్న రోజును యోడకు తంతివార్తలను పంప గోరువారు పంపుటకు సాకర్యమేగ్గురుఁబడింది. వ్యక్తులు పంపు తంతివార్తలకు మాటకు ఏడదాలియ్యకలెను. రాజ్యాంగసంబంధ ములగు తంతివార్త లుచిరముగా పంపవచ్చునని యెన్నపురి టెలి గ్రాఫు కార్యాలయాధికారి తెలిపెను.

ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారికి 9 నెలలు విడిదైదు.

ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఏలూరులో నిచ్చిన యువన్యాయమును గూర్చి బందరులో జరిగిన విచారణలో వారికి 9 నెలలు విడిదైదు విధింపబడెను. ఇదివరకు వారికి విధిం పబడిన సంవత్సరము, విడిదైదును ఈతోమ్మిది నెలలకైదును కలసి యే జరుగును గాన వారు మొత్త ముభవింపవలసినది ఒవకసంవ సులభము. అందుచే విననమాట లభ్యములని తెలియుచునకు వానిని నమ్మటయే మంచిది. అసంపూర్తిగ నాకు దెలిసిన విషయముల నుబట్టి నేను వ్రాసితిని. ఈక్రిందియుదాహరణబట్టి మన మె టుల ప్రవర్తనలనో దెలిసికొనవచ్చును. ప్రస్తుతము భగవంతుని నామోచ్చాణ గావించువరదని ఆటంక పెట్టబడెను. అంత వరకును ఆతడు భగవంతుని దళలో దాను ధ్యానము జేసి కొనుచుండెను. అప్పు డాతడు బహిరంగము గ భగవం తునినామోచ్చాణ గావించుచు అందుకలనికేటలను సంతోష ముగ ననుభవించెను. దానిమేలు భగవంతుని కహస్యముగ పూ జింపుచుండెను. అతడట్లు జేయుడని యాటంక పెట్టబడితరువాత కపాటముల దెరచి బహిరంగముగ దేవుని నర్చించెను. ఆతడు సింహపురుషులలోనికి మేకపిల్ల వడువున దీసికొని పోవడెను. హజ రత్ ఆలీ తనశత్రువుకంటె జాలబలవంతుడు. ఆతనిశత్రు నాతనిపై నుమిసిపు డాతడు తన శత్రువునాస్రమును ముద్దింపకొనెను. తా ను శ్రద్ధియొయ్యెనర్చినచో నది క్రోధముచే నొనర్చిట్లుగనని య తడట్లుజేసెను. కాని ఈపూర్వకాలపు ఋషులకున్న నిష్కల్మష ధై ర్య ము ను దే వ తాం శ యు మ న యం దు లేదని నాకు దెలియును. అందు చే వారిని మ న ము సరిగ ననుగమింపజాలము. భయక్రోధముల క తీ త ము గ మనముండజాలము. మనము దౌర్జన్యరాపిత్యసిద్ధాంతము నలం చించి నిర్మితిని నెక్కుకొనవలెను. మన దౌర్జన్యరాపిత్యము మిత్రము. ఇది సామాన్యముగ కత్తిహేతులకు సంబంధించినది. కొంతవరకు కత్తిమంతులుగూడ దీనిని నవలంబింతురు. మనము కత్తిమంతుల మగుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అందుచే మేజస్ట్రేటు ఒకపూరు చెంపదెబ్బ కొట్టియెడల నా త ను మ రు ల రెండవ చెం ప దె బ్బ ను గొ ట్టు వి ధ ము గా ప్ర వ ర్తింపవలెను. ప్రథమమున చెంపదెబ్బకొట్టుట కవకాశమియినే రాదు. తాను దౌర్జన్యముగ ప్రవర్తించియెడల తమూపణ కొరు కొనవలెను. తనస్వామితో తొలగినయెడల విషయమునుండ వలెను. క్రోధముతో మాటలాడియెడల నశ్రుతతో మెలగ వలెను. కోర్టునకు సరిగ ప్రవర్తింపవలెను. ఇష్టమునచ్చిట్లు ప్రవర్తింపరాదు. సహజముగ నుండవలెను. మన ప్రవర్తనయం దయం అపొంసమిదనే ఆధారపడి యుండవలెను. ఇందుమా లముననే మనము మన ఆదిర్యమును త్వరలో పొందగలుగు చుము.

జనవరి 14 నెలలో ఆగును. భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావు గారి కేసు 15 వ తేదీని బందరులో విచారింపబడును.

బొంబాయినగరము- యువరాజుకు స్వాగత

మియ్యకుండుట

బొంబాయిరాష్ట్రీయ కార్యకర్తలు భిలాఫతు సంఘముల ఏర్పాటు ప్రకారము సహజసిద్ధి చేవిగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ జరిగిరి. బొంబాయి నగర వాసులు యువ రాజు కు స్వాగత మియ్యగూడదు. స్వాగ తోత్స వ ము ల ం దు కల్పించుకొనగూడదు. యువరాజు బొంబాయిలో దిగిన నాడు దుకాణముల నన్నిటిని మూయువలెను. అను తీర్మానము లామోదింపబడెను. దౌర్జన్యమేమాత్రమును కూడదని దేవిగారు ఖండితముగా బోధించిరి.

బొంబాయి విద్యార్థులు

యువరాజు బహిష్కరణము

18 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయి విద్యార్థులు సభచేసి యువ రాజుకు స్వాగత మిచ్చుటకు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయము వారు చేసిన నిర్ణయమును ఖండించిరి. స్వాగతోత్సవము లందు విద్యార్థులు పాల్గొనగూడదని తీర్మానించిరి.

బొంబాయిలో ఆక్టోబర్ స్మరణము

సూరకు జిల్లాలోని బోర్డో తాలూకాలోను కేయిరా జిల్లాలోని ఆంధ్రతాలూకాలోను జ్ఞాపక స్మరణము నవలం బించుటకు యువ ద్భారత కార్యకర్తసంఘమువారు నిర్ణయించిన నిబంధనలన్నియు నెరవేర్చి బడినటుల ఆయామండల కార్యకర్తసంఘముల అధ్యక్షు లును కార్యదర్శులును నిదర్శన పత్రముల నిచ్చిన పిమ్మట ఆ తాలూకాలవారు ఆజ్ఞాతస్మరణము నవలంబింపదగునని అవా మదావాదు రాష్ట్రీయ కార్యకర్తసంఘము వారు తీర్మానించిరి.

చిటిగాంగు మిలటరీ పోలీసుల దుర్మయమును

గూర్చి విచారణ.

అక్టోబరు నెల 20 వ తేదీ రాత్రి చిటిగాంగులో మిల టరీ పోలీసులు గావించిన దారుణకృత్యములను గూర్చి ప్రభుత్వో ద్యోగులు విచారణ చేయవలెనని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు జ్ఞాపించిరి. గాన ఆ విషయమున సాక్ష్యమియ్యగోరువారు యా నెల 21 వ తేదీ మొదలు జిల్లామేజస్ట్రేటు కోర్టులో సాక్ష్య మియ్యవచ్చునని జిల్లామేజస్ట్రేటు ప్రకటించెను.

కలకత్తా పోలీసు కనిస్టేబులు అసహాయోద్యమము

కలకత్తాలోని పోలీసుకనిస్టేబులును పోర్టు పోలీసు పడన వార్డును ప్రభుత్వోద్యోగులను మూనిషేయలె నని ఆ సహాయవారులు కరప్రత్రములను పంచివెట్టెనందున 13-వ తేది మధ్యాహ్నము కలకత్తా మైదానమున సభ జరిగిరి. 300 మంది కనిస్టేబులును చాలమంది పడనవార్డును వచ్చిరి. ప్రభుత్వో ద్యోగులనుమూని స్వదేశేత్రమును బూని రాట్టములతో నూలు వడకుట బట్టలు నేయుట మున్నగు పనులుచేయవలెనని ఇదివరకు హెచ్చు కనిస్టేబుగా నుండి పనిమాని నేసిన సుచ్చి దా నంద స్వామి యువ స్వసిం చె ను. పిమ్మట వి దేశ బట్టలను తెగులదెట్టిరి. సభకు వెళ్ళేదని బోధించుటకు యిద్దరు యూగోపీయను పోలీసు యువస్వేచ్ఛరు లచటికివచ్చిరిగాని వారి బోధన లెవరునువిలేదు. అచట కానలియున్న యూగోపీయను సార్థెంటును ఆపహసించిరి. అవరమైన సిద్ధముగా నుండు డని నెట్టలు పోలీసు స్టేషనులోని సార్థెంటుల కాజ్ఞాపించిరి గాన అవరర మేమియును కలుగలేదు.

యువరాజురాక - బహిష్కరణము

యువరాజుగారు 17-వ తేదీకి బొంబాయికి వచ్చెదరు. అతడు వారికి స్వాగత మొసంగు నుత్సవములం దెవ్వరును పాల్గొన గూడదని రాష్ట్రీయ కార్యకర్త సంఘమువారు చేసినతీర్మాత మను ఆంధ్రరాష్ట్రీ నాసులకును ఆరాష్ట్రీముందలి కార్యకర్త సంఘములకును జ్ఞాపకముచేయుచున్నారు. మహాస్మృతిహితోప దేశమును స్మరణకు తెచ్చుచున్నాము. ఆనాడు ఎల్లవారు వై చ్చిక హరతాళములను ప్రతిగామునను పట్టణమునను జనుప వలెను స్వాగ్రోమపట్టణముకు కానున్న రాజాగ్రముకు నిలుల కావించి నింతుకాధికారులు తమరాజకీయ సంకల్పముల నెగ వేర్చుకొన జూచుట అశ్రమయని కాంతముగా నాక్షేపింపవలె నని రాష్ట్రీయ కార్యకర్తసంఘ కార్యదర్శి గుంటూరునుండి నేను తింతింపెను.

శ్రీగూధి బాణీయమహావిద్యాలయము - మీసారు

ఈ విద్యాలయమునకు లక్షరూపాయలను 25 వ తేదీ నాటికి పూర్తిగా సమకూరును. ఆనాడు ప్రారంభోత్సవము జరుగునని విద్యాలయ సంఘాధ్యక్షుడు మోతే గంగరాజుగారు తంతివార్త నంపిరి.

జూబు

కృష్ణామండల గ్రామపాలకుల సంఘ అవసరసభ  
ఈనెల 21 వ తేది సోమవారము వ్రదయం 8 ఘంటలకు గుడివాడలో భజన సమాజమందిరమున క్రిందటి నెల 22, 23 తేదీలలో రాజమహేంద్రవరములో జరిగిన తృతీయ ఆంధ్ర దేశ గ్రామపాలకుల మహాసభా దేశమును చర్చించి కర్తవ్యమును నిర్ణయించుకొనుటకు సమావేశమగును. గాన, జమీన్ ఆగ్రహారం రైతువారి గ్రామముల హెడ్డు అసిస్టెంటు కర్లములును మనవలులును మహేంద్రవరం సిబ్బందియు ఆ తేదీకి తమకున్న పనులు కట్టివెట్టి విధిగా దయచేయుదురుగాక, యని ప్రార్థించుచున్నాము.

కాజు వెంకట్రామయ్య చౌదరి

ఆధ్యక్షులు

బందా వియ్యన్న

గా. వెంకటేశ్వరరావు.

కార్యదర్శులు.

మహా—దారి, బందరు, నందిగామ, తిరువూరు, కర్నాటకం, తణుకు, భీమవం, వైకరా తాలూకాలనుంచి ప్రతినెలలు ఆంధ్రప్రదేశ్ లకు వచ్చి సమయమును జారవిడువక కర్లను జరుగవలయు చేతుచున్నాము.

నిఖిల భారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠ పరిషత్తులు

నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరిషత్తులు ప్రతివత్సరము మార్చిమాసములో అనేక కేంద్రస్థానములయందు జరుగుచున్న విషయ మెల్లకు విశదమే. 1921 సం॥ మార్చి నెలలో బెజవాడయందున్న అపరీక్షితుల జరిగియుండెను. తిరిగి 1922 సం॥ వర్షము మార్చి నెలలో జరుపవలసియున్నది. వైద్యపరిషత్తులు ని. భా. విద్యాపీఠ సామ్యమును చూచి అందలి నియమానుసారము చదివి జనవరిలో దాఖలులు పంపవలసి యుండును. కందుకూరులో పోటీపరీక్షయేవల తలుగున వ్రాసిన కర్తవ్యమును కావలసినవారికి పంపబడును సామ్యమును ప్రార్థించి దానిభావము నగు తెలిసికొనక భిక్షపరీక్షాఫలము చరక శుక్రు వాగ్భటాది గ్రంథములన్నియు చదువవలసివచ్చును అందువలన తెలుగున పరీక్షకు రాదగిన విద్యార్థులకు గ్రంథసాహిత్య లేదనిన్ని దురవగాహనయన్ని భయపడుచున్నట్లు బహుమంది నాలో ముచ్చటించినారు గాని సాంకేతిమాత్రమును అట్లు భయపడకనే లేదు. తెలుగుభాషలో ప్రచారములోనన్న గ్రంథములు చాలును. సామ్యములో పరీక్షావిషయములన్ను ఒక్కొక్క విషయములో తెలియదగిన ముఖ్యంశములన్ను వ్రాసి ఆ అంశములు ఏ యే గ్రంథములలో నున్నవో ఆ గ్రంథముల నానుములు అధ్యాయములు వ్రాసియున్నవిగా ఆ గ్రంథములన్నియు చదువవలయునని అభిప్రాయపడుట బాగుంటుంది. ఆ అంశములు గల గ్రంథములలో నేది యెవరికి సులభమో దానినే చదువవచ్చును. ఈ పరీక్షలకు విషయములే ప్రధానముగాని గ్రంథములే ప్రధానములేదు. ఇంతియగాక పరీక్షాఫల కింకా సులభమార్గమున్న గలదు. పరీక్షావిషయములలో ఉత్తీర్ణులైనవారికి విషయమును తిరిగి చదువవలసినదేదు. అనగా, కాశీ భాషములో జరుగించిన యెవల, దానిని చదివి, రాబోవు సంవత్సరములో మిత్రవిషయములకు మాత్రమే పరీక్షకు వెళ్ళవచ్చును. గనుక పరీక్షాఫలంబడు సామ్యమును దెప్పించుకొని అందలి విషయముల చక్కగా తెలిసికొని రాబోవు మార్చి పరీక్షలకు తగు ప్రయత్నములలో నుండురుగాక యని కోరుచున్నాము.

పరీక్షా విషయములు వివరముగా తెలిసికొన దలచినవారు జనవరి 1 వ తేదీనుండి మార్చి 1 వ తేదీవరకు వచ్చినయెడల వారికి ప్రకటనగా విధానము బోధింపవలయు. వీలైనచోకు కర్తవ్యము కాశీ భాషమును బోధించు ఏర్పాటు గూడా చేయవలయు. అట్లు నాడలచినవారు డిసెంబరు 15 తేదీ—15 వ తేదీయ వరకు వేయవలెను. ఇంకా అవసరమగు ఇతర విషయములకు ఈ క్రింది విరునామాకు వ్రాయవలెను.

నోరి రామశాస్త్రి

ఆంధ్ర ఆంధ్ర వందలి వెనికెంటు బెజవాడ.

చీరాలపేరాల గ్రామములయందు ఘమాన కందుకూరు కర్లములు గలవు. భద్రగు నాలుగు లక్షలగా తగూరుచేసి పంపవలెనని చర్చములపై తయారుచేయుట సులభము. స్వదేశోన్మయము సాగుపడువారు వడకునప్పుడు లక్షలగా తగూరుచేసి నాకు తెలియచేసినయెడల మేము వాటిని భీమవరం వద్దకు పంపిస్తామని భద్రగు వత్తములను దేశమునకు పంపిస్తామని—తెలుగులు సుబ్బావత్తు.

నర్సాపురం వార్తలు.

మాగ్రామంలో పాతకాలాధికారులు విద్యార్థులను గాంధీ బోర్డు ధరింప నిషేధించుటయు, విద్యార్థులు పట్టుదలగా గాంధీ బోర్డు ధరించి పాఠశాలకు బోధించుటయు నెల్లరుకు విశదము. గత 19 వ తేదీన ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు ఉపన్యసించిరి. విద్యార్థులలో ఉత్సాహము హెచ్చెను. 21 వ తేదీన దండు నారాయణ రాజుగారు, ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారు, ముప్పి లక్ష్మీనారాయణగారు ప్రస్తుత పరిస్థితుల గురించి యుపన్యసించి విద్యార్థులను హెచ్చరించిరి.

22, 23, 24 వ తేదీలను పట్టుచు గోదావరి జిల్లా నాయకులలో నొకరు శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు విద్యార్థులకు, కొరియా, హంకేరియా, ఈజిప్టు, బర్మండు మున్నగు దేశములలో విద్యార్థుల లాసరించిన భక్తులను విపులముగా నుపన్యసించి విద్యార్థులలో న మితోత్సాహము గలుగజేసిరి. సుమారు 7, 8 గురు విద్యార్థులు తాము పాఠశాలకు బహిష్కరించెదమని సభలలో వెల్లడించిరి. విద్యార్థుల పట్టుదల హెచ్చినకొలదియు పాఠశాలాధికారుల పట్టుదలయు హెచ్చి నలుగురు విద్యార్థులు మూలనుంచి తొలగించిరి. శ్రీ గోవిందాచార్యులుగారు విద్యార్థులచే పాఠశాలను బహిష్కరింపజేసి జాతీయపాఠశాల నెలకొల్పించువారు తాము పట్టుదలగా నర్సాపురమునకు దుండెదమని చెప్పిరి. 25 వ తేదీన ఆచార్యులుగారు విద్యార్థులను ప్రత్యేకముగా కలసికొని బహిష్కారమును నుపదేశించిరి. 26, 27 వ తేదీలను శ్రీధాస్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు విద్యార్థులను ప్రోత్సహించిరి. ఆచార్యులుగారు మానినవిద్యార్థులను పట్టుదల వీడవలదని హెచ్చరించిరి. సభలలో రు 600 పోగుడినవి. చందాలముల కముగా 2000 భర్తీయగును. ఈ ధనముతో గాంధీ యశ్రమము, విద్యార్థులు చూలవడుకుటకును, హిందీ నేర్పుకొనుటకును, నేత పరిశ్రమ వృద్ధికిని విస్తరుపబడినది. సుమారు 20 మంది విద్యార్థులు మానిరి. యింకను చాలమంది మానున్నారు. ప్రధానోపాధ్యాయుడు గాంధీబోర్డు ధరింపవచ్చునని తిరిగి జెప్పిరి. విద్యార్థులు సద్యాగ్రహ వలంబుననే జయముగాంచిరి. విద్యార్థుల పట్టుదల ప్రశంస నీయము.

పంచాయితీస్థానసభ:—బందరుతాలూకా ఆత్మకూరు దేవ వాడ గ్రామములందు నొక పంచాయితీస్థానసభను సుమారు రెండు నెలలక్రిందట స్థాపించి ప్రతిఆదివారమునాడు మధ్యాహ్నం 12 గంటలనుండి విచారణ ప్రారంభించుచున్నారు. ఈమారు కొన్ని సివిల్ క్రిమినలు క్యవచోములు ఫయిసులచే నినట్లును కొన్ని ఆమలులో నున్నట్లును నిజవర్తనగా తెలియచున్నది. పనిచాలా బాగుగాజరుగుచున్నది. ఆస్థానసభ ఊరియపు వెద్దబజారులో దేవతాగృహమునొద్ద చింతచెట్టు నీడను యొకచో యాతాకుచాపలపై గూర్చుండి న్యాయ మెంబరు విచారించుచున్నారు. గ్రామస్థులు అధికశ్రద్ధాభక్తులతో నేటిచుండికొనెగా వచ్చి యానిచాణను చూచుచుండిరి. వార్షికధాన్యము కష్టపాతము. ఇది యొక చిన్న గ్రామము. కైరాల విశేషభాగ్యంతులు కూడలేరు. కాని ప్రజలఉత్సాహముమెండు. ఈపంచాయితీస్థానసభవారిలో చాలామంది యిశ్రీచేయించిన విదేశపురుషులతో విచారణకు గడుగుచున్నారు. ప్రస్తుతపరిస్థితులందు దేశ మెంతగర్వంపెట్టుచున్నదో తెలిసియుండియు ప్రతిమనుష్యుడను, ప్రతిస్త్రీయును స్వదేశ వస్త్రధారణ చేయవలసినదని మహాత్ము డాదేశించియుండ వీరు పంచాయితీస్థానసభను స్థాపించియు నిట్లు చేయుట మంచిదిగాదని ప్రార్థించుచున్నారు. ఈయూరికాగ్రెసు కార్యదర్శిగారు చేయుకృషి న్యాయసభయందు జేమి వగముల పరిశ్రమ విషయమునకేమి మిక్కిలి జ్ఞానాపారము. న్యాయసభకు ప్రత్యేకగృహముకొనకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

అఖిలభారతవర్ణనిరహిణిమహాసభా స్థాయిసభ:—గిరివ నియోగిమహాసభ కృష్ణాజిల్లా, భీమవరంతాలూకా నుండి గ్రామములందు ఈ సం॥ కార్యక్రమాసంతో జరుపబడునని ప్రయత్నపరుపబడినది. కొన్ని అనికార్యములయిన యిబ్బందుల పల్ల ప్రస్తుతం అపివేయబడి దుందుభి సం॥ జ్యేష్ఠమాసమునకు కాలము వృద్ధిచేయుటకున్ను, భీమవరంతాలూకా నియోగిలు ఈసభవిషయమై వుదాసీనతలాపి యేమాత్రము శ్రద్ధ వహించనందున మున్ను ఈ సం॥ కార్యక్రమ 20-11-21 తేదీకి స్థాయిసంఘము భీమవరంలో సమావేశమయి అవసరమయిన తీర్మానములు జరిపి అచ్చట నియోగిశాఖయులకు తగు ప్రోత్సాహము కలిగించుటకున్న స్థాయిసంఘసభ్యులు ఆ నాటికి కృష్ణాజిల్లా భీమవరమునకు దయచేయి సన్నిహితులు—కార్యదర్శి.

శ్రీకాకుళము:—కడచిన విజయదశమిరోజున శ్రీకాకుళములో మహారాజశ్రీ బులుసు నారాయణమూర్తిపంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద, నొకజాతీయపాఠశాల స్థాపించబడెను. ఈపాఠశాలలో బ్రహ్మతము విద్యార్థులకు సంధ్యావందనము, పురుషనూక్రము మొదలగునవి, హిందీభాష, సంస్కృత భాష, రాట్నముమీద నాలుగువకుటల నేర్పబడుచున్నవి. ఈపాఠశాల కీయూరులో నున్న, శ్రీరమావిలాసిని నాటక సమాజమువారు ప్రసన్నయాదవమును నాటకమును ప్రదర్శించి, రమారమి 1000 రూపాయల నిచ్చిరి. ఈవిషయములో నీ నాటక సమాజమువారు చేసినదాని మిదియొక్కటియేకాదు. వీరొకవీధి విద్యార్థికి ప్రతి నెలకు బడిజీతమును గట్టుచున్నారు. ఇంతేకాక యొకవైష్ణవచిన్న వానివివాహార్థమై నాటకసమాజమువారిక నాటకమును ప్రదర్శించి యాచిన్న వాకిం గొంతేధనసహాయముం జేసిరి ఇట్టి మహాభక్తకారములనుజేసి దేశముకు నేపదజేయుటయే యాజమానిలాసిని నాటక సమాజమువారి ముఖ్యలిప్సాయము.

ఈజాతీయపాఠశాలయందు దభిమానుగల వారందఱు తమకుదోచిన సహాయమును మహారాజశ్రీ బులుసు నారాయణమూర్తిపంతులుగారికింబ. పించి బ్రార్థించుచున్నారు.—నవీన్ పీసు సస్యకేశవరావు.

గొడిచెర్ల:—దుర్మతి నామ సంవత్సర కార్తీక శు 10 గుక్తవాగం గోజుమాగ్రామములో ఫిఫ్థిర్గా కార్నరన్న జరుపబడెను. సభకుసుమారు 7, 8, వందలమంది పదిహేను గామములనుండి దయచేసిరి. మేళతాళములతో స్వజ్యోతిములతో నా రేంపు జరిగినతర్వాత మ-రా-రా నడింపలి రామ భద్రిరాజుగారి ఆధ్యక్షతక్రింత సభజరుపబడెను. నందూరిపార్ల సాగణిగారు, కొవ్వలి గోపాలరావుగారు, ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రిగారు మొదలయిన వక్తలందరు దేశముయొక్క ప్రస్తుత విషయస్థితులను గురించి యుపన్యసించిరి. ఈగ్రామములో పంచాయితీ యేర్పాటులున్ను, శాంతిస్థైర్యము నెలకొల్పుట స్వదేశవస్త్ర డిపొలున్ను, నెలకొల్పుట మొదలయిన యేర్పాటులు చేయబడెను ఇట్లు ఏర్పాటులే యాఫిర్గాలోని పదిహేను గామములలోను చేయబడుచున్నవి, ప్రజలు తమయొక్క నిగూణత క్రిని ప్రదర్శించుచున్నారు.

అదిమాంధ్రమహాసభ:—12 వ నవంబరు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నరాలకెట్టి దేశేంద్రుడుగారు వక్తరాలు వ్రాసినయుత్తరము చూచినాను. జరుగవలసినది స్పృతము ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర సభ అయ్యుండగా ద్వితీయసభ యని ప్రకటించుట నా పాఠపాటు. ఈ సభకు దేశమునందలి ఆదిమాంధ్ర సోదరులున్ను, అభిమానులును విరివిగా దయచేయ ప్రార్థితులు. ఆహ్వానసంఘ సభ్యులకు రు 5-10 రుసు మేర్పరుపబడినది. చేరదలచినవారు కార్యదర్శికి గుంటూరుకు వెళుము పంప ప్రార్థితులు—జల్లపాటి హనుమంతరావు, కార్యదర్శి, తృతీయ ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర మహాసభ.

జల్లపాడువార్తలు:—మాగ్రామములో (11-11-1921) గేదీరాతి 8 గంటలకు ఒక పాఠసభసమావేశపరుపబడెను. అందు శ్రీయుత పూతుకూరు సత్యనారాయణరావుగారు అసహాయాధ్యక్ష సిద్ధాంతములను గూర్చియు, విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును గూర్చియు, ప్రస్తుత కర్తవ్యమును గూర్చియు విపులముగా నుపన్యసించిరి. ఇరువురు జమీందారీసోదరులు తమకు గల విదేశ వస్త్రముల నన్నింటిని గొనివచ్చి సంతోషపూర్వకముగ దహన సంస్కారము గావించిరి. సభయందు వైయపన్యాసకులగు సత్యనారాయణరావుగారి వల్ల నే క గాచీ తీర్మానము గూడ నుపపాదించబడెను.

కోరుమామిడిగ్రామ నాకరుల రాజీనామా:—యక్కనూ డెంబలూకా కోరుమామిడి మనవలు కరణంగార్లు అఖిల సంఘమువారితీర్మానముప్రకారములేమగ్రామపాలకత్వమును వదులుకొన్నారు. సదరుతీర్మానమునే ఆమోదించి 10 వ నవంబరు తేదీన సదరు గ్రామ 1 తలియార్, మిక్కిలి తోలుగాడు 2 పెట్టియాను పేరుదానాసాహెబు (8) పెట్టియాన్. పేరుతోలు సాహెబు (4) నీరుకంటి. పెదపాటి వెంకడు ప్రస్తుతగన్న మెంటు తరపున నాకరితేరుట వడకుకొన్నారు.

కొత్తపల్లి:—ఈ నెల 11 తేదీ రాత్రి 12 గంటలకు హయోద్యమసభ సమావేశమయ్యెను. కోత్తపల్లి అసలుగారు పుర్యవరహస్యమును గూర్చి ఆత్మకూర్చి అతిమృదువురహస్యములతోను సభికులహృద్యము నట్లు ఉపన్యసించిరి. గ్రామసంఘము ఏర్పడెనక్కరగు.



# ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వ్రేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(1913-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు 1,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

## డైరెక్టర్లు

శ్రీ

1. శ్రీ వైదా చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమిందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
2. సూరి వేంకటనరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభాధ్యక్షులు, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయధ్యక్షులు, బెజవాడ.
3. నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహారావు వంతు లుగారు, బాక్-ఎట్-లా, మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రంథ సంఘమునకు (ట్రస్టీ, గుంటూరు.
4. బచ్చు నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, భావదాయిని గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకరు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా
5. పుతుంకాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ వేంకటాద్రిశాయని బాలీయపాఠశాల; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
6. పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; ప్రావైటరు; చుచిరీట్ల.
7. బొడ్డపాటి హనుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యనారాయణ వర్తమాన గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డపాడు. (కృష్ణాజిల్లా)
8. పుచ్చా శ్రీరామశర్మగారు, కార్యదర్శి, ఆర్యశాలసహజము; భూస్వాములు; పెదపాలెం. (గుంటూరు జిల్లా)
9. అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్రగ్రంథాలయ గౌరవకార్యదర్శి, బెజవాడ.

## ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమున

కల్పోవశ్యకములగు

గ్రంథములను తిక్కన.

పోతన-కృష్ణదేవరాయాది

జాతీయవీరుల పటములను,

ప్రకటించి ఆంధ్రదేశమునకు వన్నెదెచ్చును.

అచ్చు వేయువారికిని గ్రంథకర్తలకును

మిక్కిలి నవాకారి.

వెలుబడిదారులకు లాభకరము.

ఇతర వివరములకు ప్రోప్రెక్టర్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను:

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు

## వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యగారి

## జీవామృత

రక్తమును వృద్ధిచేయును  
మేహవార నొప్పులను బోగొల్పును  
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును  
పాండురోగులకు మంచిది  
గుండెదడను నివారణ చేయును  
గర్భ కారక ములనుదగ్ధమును  
బాలరతు గర్భిణీలకు సుత్తమును  
చనుబాలను వృద్ధిపరచును  
మూత్రములకు మంచిది  
మెదడుకు బలమును గలుగ జేయును  
నరములకు కత్తిని హెచ్చించును  
విద్యార్థులకు ప్రాణమిక్రిము  
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును  
క్షయరోగులకు మిగుల మంచిది  
కాశరోగులకు అచ్యుతము  
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును  
ఊపిరితిత్తులకు అధికబలము చేయును  
ఉబ్బసరోగులకు మిగుల హితము  
వెల బుడి 1-కి రూపు 8-4-0.  
ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము.  
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, అచారప్పనగిది, జి.టి. మదరాసు.

తండ్రిలాసము:— (మం)  
కూడిట్ - మదరాసు.

## స్వదేశ వాస్తవికత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!  
ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు  
చున్న చిన్న, పెద్దనైజాల మడతచాకులు, పేనా  
కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవరు విశేషముగా వేసి  
తయారుచేయబడుచున్న అన్ని నైజాల యిత్రడి  
కప్పుతాళములు, ఇనుపకప్పుతాళములు, మేలయిన  
మగలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పుతాళ  
ములు, నుంచి తాళములతో బండ్లబస్తు చేయ  
బడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా  
కర్మాగారమున తయారుచేయుచున్నది. (1081)  
ధరఖాస్తు పంపిన ధరలు తెలుపబడును.  
వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును.  
తండ్రి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో.,  
"ఇండస్ట్రీసు" కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్సు etc.  
వెదాపురం. వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

## మలయ చంద్రము.

గనేరియా అను ద్వీపగోళమునకు వసారము



విభజించుట. వీటిలోతో పనిలేకు  
ఎటువైపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు  
విధముల పెగిలగోళమును మూడు భా  
గాలుగా విభజించును. శ్రీల దీవులను  
వ్యాధులకు నూడ ఇది రాజ్యము.

దస్త్రీ 1-కి వెల 2-4-0  
1 చందీనీ (చులయచంద్రమున కనుసాము) దొన్న 8-0-0  
1922 కేలండరు 1922  
రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది. వా  
రములు తెలుగులో నున్నది. వెల 1-కి 0-8-0, డబ్బెను 1-0-0.  
ఒకటి కావలయువారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను.  
నాలుగింటికి తక్కువ గోరువారికి పోస్టుచార్జి అధికముగను.  
త్రతయింట నుండరినది. కొలదిత్రుతే యున్నది. (1251)  
గంధర్వశార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

నిర్వహ్యముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయ బొమ్మలు.  
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద శాస్త్రసీలో వారకును.  
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని  
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.  
మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద శాస్త్రసీ,  
19, హాల్స్ రోడ్, హంటురోడ్ - మదరాసు.

నమకము (1842)

బంగారు వెండిరత్నముల నగలును ఇతరవస్తువులును  
వాణసు యిచ్చిన పుష్కలం  
వైకా ఇర్లబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి  
గురుసామిశెట్టికంపెనీ

బెన్, చె నాబజారురోడ్, మదరాసు

నగలు వాణ్యముగాను భూచితోడ నరిమైన ధరలకు  
తయారుచేసి విక్రయించుటకు సంకల్పించును. తయారు  
చేసివాటిని విక్రయించుటగా ఆర్జనములేకు తయారుచే  
యివ్వబడును. విక్రయార్థమున యిచ్చి నగలు తయారు  
చేసికొన్న వారి చురుచు నచ్చుకము తెలిసికొనియున్నా.  
"అమృత వినిష్కర్త ఫలదర్శిని"  
ఇది మంచి ఆశీర్వాదకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము  
ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కలముగకరము  
ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టికతేదీ, నక్షత్రము,  
మొదలగునవి అవసరములేను, నులకమైన తెలుగులో వ్రాసిన  
బడినది. గొప్ప శక్తిపి కేటులను పొందినది. వెల 1 రూ  
ప్రస్తుతం ఎలూరు సబ్ జడ్జిగారగు ఆర్ తారాయణరావు.  
పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గార్లెట్లు వ్రాసిరి. "రాగల వానిని  
తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలభర్షిని సంబోధించు  
కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువారు గా  
డిగుత శిరుసామాను వ్రాయవలయును.  
తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.  
వోడరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా  
2888

# DUNCAN STRATTON & Co.

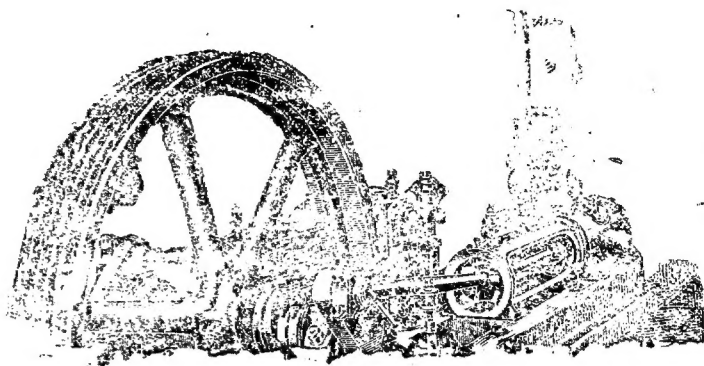
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.



చాడఫ. 10 అడుగులు  
మొదలు 24 అడుగుల వరకు  
మందు — డయామీటరు  
ఆ 4. మొదలు 6 అడుగుల వరకు  
యొందను.  
స్టీమ్ ఇంజిన్ (వెమరు  
80 హానులు మొదలు  
160 హానులవరకు ఉండును.

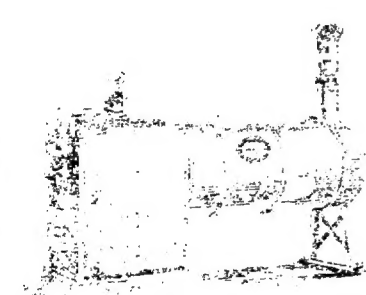


హైక్రాసు స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.



హైక్రాసు స్టీల్ లంకా మైరు బాయిలర్లు.  
చాడఫ. 24 అ. మొదలు 72 అ. వరకు ఉండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. వరకు ఉండును.  
వెమరు 100 హా. మొ. 250 హా. వరకు ఉండును.



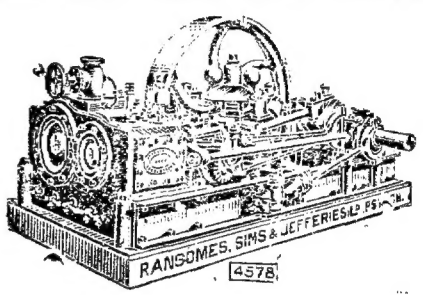
లోకో మొట్టిట్యూబులర్ బాయిలర్లు.  
స్టీమ్ ఇంజిన్ (వెమరు 80 హానులు మొదలు  
100 హా. 120 హా. 160 హా. వరకు ఉండును.



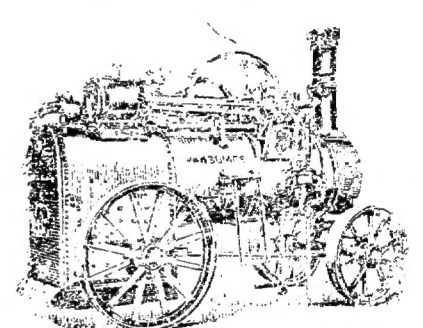
వెమరు 100 హానుల వరకు ఉండును.  
స్టీమ్ ఇంజిన్ (వెమరు 80 హానులు మొదలు  
100 హా. 120 హా. 160 హా. వరకు ఉండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని  
స్వయం చేయుదుము.  
దూది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు  
దూది వెన్సింగు మెషిన్  
దూది పిన్సింగు మెషిన్  
దూది పిన్సింగు మెషిన్  
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు  
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు  
కోల్డ్ వర్క్ విల్లింగు మెషిన్  
మాన్ మిల్లు మెషిన్  
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్  
కట్ట బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా  
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు  
కాగళ్లు, క్లౌస్టరు సంబంధపైన కొరముట్లు  
కొరకన్ మాన్ కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు  
ఎల్క్విక్ లైటింగు (స్టాన్డు) కొరముట్లు  
లేతులు నర్మోపాపు కొరముట్లు  
స్టీలు షాప్టింగు, క్షింగులు, వెడెప్టులు  
కాట్ బరన్ అండు కాపు విరన్ ఫుల్లిలు.  
కగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైడ్ బ్రెస్టెడ్ కాంపౌండు  
'హిందూస్థాని' ఎంజినులు.  
(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోల్ రీయబడినది,  
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.



హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.



హెన్రీ ల్ స్టీము ఎంజినులు.  
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్, సిలిండరు గలవి.  
స్టీము (వెమరు 120 హానులు గలవి.  
కాంపౌండు — హెన్రీ, హెన్రీ వెమర్ సిలిండరు.  
స్టీము (వెమరు 160 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక  
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోరు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన  
మాన్ వల్ల బాజనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను

## ఆమ లె. కె. మల్ నోవ్వుకు దివ్యమృతము.



దిగ్గు, శైలియ, కడిశెము, రొమ్మకడిశెము, తిలసెప్పి, వాయునోవ్వులు,  
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నోవ్వులకు దివ్యమృతము.  
చిక్కిన దట్టితో నువ్వులు 0—10—0; డబ్బా 1—5 రూ 5—12—0. పోట్లుఖప్పులు నలు.  
అమృతం జనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,  
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

